

Objective 1, 2 and 3 of the E.U regional policy = στόχος 1, 2 και 3 της περιφερειακής πολιτικής της Ε.Ε. Η περιφερειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ως βασικό στόχο την οικονομική και κοινωνική συνοχή. Η δράση της βασίζεται στη χρηματοδοτική αλληλεγγύη η οποία επιτρέπει τη μεταφορά άνω του 35% του προϋπολογισμού της Ένωσης (213 δις ευρώ για την περίοδο 2000-2006) προς τις μειονεκτικές περιφέρειες. Έτσι, οι περιφέρειες της Ένωσης που παρουσιάζουν αναπτυξιακή καθυστέρηση, βρίσκονται στο στάδιο της μεταλλαγής ή χαρακτηρίζονται από ιδιαίτερες γεωγραφικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες είναι καλύτερα εξοπλισμένες για να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες τους και να επωφεληθούν πλήρως από τις ευκαιρίες που παρέχει η ενιαία αγορά. Η στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω της περιφερειακής πολιτικής είναι συνάρτηση του επιπέδου ανάπτυξης των περιφερειών και του τύπου των δυσχερειών που αντιμετωπίζουν. Η κανονιστική ρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περίοδο 2000-2006 προβλέπει ιδίως την εφαρμογή των τριών κατά προτεραιότητα στόχων:

Στόχος 1: προώθηση της ανάπτυξης και της διαρθρωτικής προσαρμογής των περιφερειών που παρουσιάζουν αναπτυξιακή καθυστέρηση. Ο στόχος 1 είναι διαιρεμένος σε περιφέρειες στο μέτρο που εφαρμόζεται σε οριοθετημένα εδάφη που αντιστοιχούν στο επίπεδο της στατιστικής ονοματολογίας που κατάρτισε η Eurostat. Μεταξύ αυτών των γεωγραφικών περιοχών, είναι επιλέξιμες για το στόχο 1 μόνον αυτές των οποίων το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) είναι χαμηλότερο από το 75% του κοινοτικού μέσου όρου. Από την Ελλάδα, έχουν ενταχθεί στο Στόχο 1 οι εξής περιοχές: Ανατολική Μακεδονία, Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία, Θεσσαλία, Ήπειρος, Ιόνια Νησιά, Δυτική Ελλάδα, Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησος, Αττική, Βόρειο Αιγαίο, Νότιο Αιγαίο, Κρήτη. Στο μέτρο, φυσικά, που ορισμένες περιοχές παύουν να πληρούν τα κριτήρια, διαγράφονται από το στόχο 1. Τέτοιες περιοχές που κινδυνεύουν να εξέλθουν από το Στόχο 1 είναι η Κρήτη, η Αττική, η Κεντρική και η Δυτική Μακεδονία. Η συμμετοχή των Διαρθρωτικών Ταμείων στο πλαίσιο του στόχου 1 υπόκειται κατά κανόνα στο ακόλουθο ανώτατο όριο: 85% κατ' ανώτατο όριο του συνολικού επιλέξιμου κόστους και, κατά γενικό κανόνα, 50% τουλάχιστον των επιλέξιμων δημοσίων δαπανών.

Στόχος 2: στήριξη της οικονομικής και κοινωνικής μεταλλαγής στις περιοχές που αντιμετωπίζουν διαρθρωτικά προβλήματα. Ο στόχος 2 των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περίοδο 2000-2006 ενσωματώνει την ανασυγκρότηση βιομηχανικών περιοχών σε παρακμή και την προσαρμογή των αγροτικών περιοχών στην διαρθρωτική αλλαγή. Όπως ο στόχος 1 έτσι και ο στόχος 2 αποκαλείται "περιφερειακός" στο μέτρο που εφαρμόζεται σε οροθετημένες εκτάσεις βάσει συγκεκριμένων στατιστικών και κοινωνικο-οικονομικών κριτηρίων. Οι περιφέρειες που αφορά ο στόχος αυτός αντιμετωπίζουν διαρθρωτικά προβλήματα και η προκύπτουσα κοινοτική ενίσχυση στηρίζει την οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότησή τους. Ο καθορισμός των επιλέξιμων περιοχών εξαρτάται: Α) από ένα ανώτατο όριο πληθυσμού το οποίο δεν μπορεί να αντιπροσωπεύει άνω του 18% του συνολικού πληθυσμού της Κοινότητας Β) από συγκεκριμένα κριτήρια για κάθε περιοχή. Είναι επομένως δυνατόν να καταρτιστεί ένας εξαντλητικός κατάλογος των επιλέξιμων περιφερειών. Κατά γενικό κανόνα, η συμμετοχή των Διαρθρωτικών Ταμείων βάσει του στόχου 2 υπόκειται στα ακόλουθα όρια: 50% κατ' ανώτατο όριο του συνολικού επιλέξιμου κόστους και τουλάχιστον 25% των επιλέξιμων δημοσίων δαπανών. Στην περίπτωση επενδύσεων σε επιχειρήσεις, η συμμετοχή των ταμείων τηρεί τα ανώτατα όρια έντασης ενίσχυσης και σώρευσης που καθορίζονται στο πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων. Όταν η σχετική παρέμβαση συνεπάγεται χρηματοδότηση επενδύσεων που συμβάλλουν στη δημιουργία εσόδων (π.χ.: γέφυρα, αυτοκινητόδρομος με διόδους), η συμμετοχή των ταμείων σ' αυτές τις επενδύσεις καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία των αναμενόμενων εσόδων. Για το στόχο 2, η συμμετοχή των ταμείων υπόκειται, επομένως, στα ακόλουθα ανώτατα όρια: α) όταν πρόκειται για επενδύσεις σε υποδομές που συμβάλλουν στη δημιουργία σημαντικών εσόδων, η παρέμβαση δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει τα 25% του επιλέξιμου συνολικού κόστους. Τα ποσοστά αυτά μπορούν να προσαυξηθούν, όταν πρόκειται για μορφές χρηματοδότησης πλην των άμεσων ενισχύσεων, αλλά η προσαύξηση αυτή δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει το 10% του επιλέξιμου συνολικού κόστους β) όταν πρόκειται για επενδύσεις που πραγματοποιούνται σε επιχειρήσεις, η

παρέμβαση δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει το 15% του επιλέξιμου συνολικού κόστους γ) όταν πρόκειται για επενδύσεις σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), τα ποσοστά αυτά είναι δυνατόν να προσαυξάνονται για μορφές χρηματοδότησης πλην των άμεσων ενισχύσεων, αλλά η προσαύξηση αυτή δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει το 10% του επιλέξιμου συνολικού κόστους.

Στόχος 3: στήριξη της προσαρμογής και του εκσυγχρονισμού των πολιτικών και των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης για τις περιφέρειες εκτός του στόχου 1. Ο στόχος 3 των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περίοδο 2000-2006 ενσωματώνει την καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας, την επαγγελματική ένταξη των νέων και των ατόμων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας και την προσαρμογή των εργαζομένων στις νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας. Αποτελεί το πλαίσιο αναφοράς για το σύνολο των μέτρων που έχουν ληφθεί βάσει του νέου τίτλου για την απασχόληση της Συνθήκης του Άμστερνταμ και της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση.

Ο στόχος 3 ενσωματώνει όλες τις δράσεις υπέρ της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού. Έχει ως στόχο τον εκσυγχρονισμό των πολιτικών και των συστημάτων κατάρτισης καθώς και την προώθηση της απασχόλησης. Όλες οι περιφέρειες εκτός στόχου 1 είναι επιλέξιμες βάσει του στόχου 3. Όταν πρόκειται για περιφέρειες επιλέξιμες βάσει του στόχου 1, τα μέτρα υπέρ της κατάρτισης και της απασχόλησης περιλαμβάνονται ήδη στα προγράμματα κάλυψης της καθυστέρησης που υπάγονται στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Κατά γενικό κανόνα, η συμμετοχή των Διαρθρωτικών Ταμείων βάσει του στόχου 3 υπόκειται στα ακόλουθα ανώτατα όρια : 50% κατ' ανώτατο όριο του επιλέξιμου συνολικού κόστους και τουλάχιστον 25% των επιλέξιμων δημόσιων δαπανών. Επειδή μόνο το ΕΚΤ συμμετέχει στη χρηματοδότηση του στόχου 3, τα ποσοστά συμμετοχής μπορούν να είναι υψηλότερα στις περιοχές τις οποίες αφορά ο στόχος 2 απ' ότι στις άλλες περιοχές.

Object-oriented language, OOL = γλώσσα προγραμματισμού προσανατολισμένη στο αντικείμενο (object). Παριστάνει τις πληροφορίες με μονάδες που ονομάζονται αντικείμενα, καθένα από τα οποία περιέχει δεδομένα και ένα σύνολο λειτουργιών για το χειρισμό αυτών των δεδομένων. Object είναι ένα ανεξάρτητο σταθερό τμήμα του κώδικα που καθορίζει τις ιδιότητες μιας εφαρμογής πχ button objects, scrolling list objects, window objects, URL objects, definition objects, κλπ.

Object-oriented programming, OOP = προγραμματισμός προσανατολισμένος στο αντικείμενο. Είναι μία τεχνική προγραμματισμού στην οποία οι έννοιες της διεργασίας (process) και των δεδομένων (data) έχουν αντικατασταθεί αντίστοιχα από τις έννοιες του αντικειμένου (object) και του μηνύματος (message). Το αντικείμενο είναι ένα πακέτο πληροφορίας που απεικονίζει μια δραστηριότητα του πραγματικού κόσμου στον ηλεκτρονικό υπολογιστή. Κάθε αντικείμενο αποτελεί μια αυτόνομη οντότητα μέσα στο πρόγραμμα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και λειτουργίες που μπορούν να εκτελεστούν πάνω σε αυτό. Ένα αντικείμενο έχει προσπέλαση στα δεδομένα και τα υποπρογράμματα ενός άλλου αντικειμένου μέσω της μεταβίβασης σε αυτό των καταλλήλων μηνυμάτων. Τα μηνύματα αυτά καθορίζουν τις λειτουργίες που θα εκτελέσει το αντικείμενο-δέκτης και τις υπηρεσίες που θα προσφέρει στα αντικείμενα-πομπούς.

OCR, Optical Character Reader = οπτικός αναγνώστης χαρακτήρων. Μονάδα που μπορεί να αναγνωρίζει χαρακτήρες μιας ειδικής τυπογραφικής οικογένειας στοιχείων, όπως για παράδειγμα σε ένα τραπεζογραμμάτιο ή σε μια τραπεζική επιταγή. Πρόκειται για συσκευή που χρησιμοποιεί φωτοηλεκτρικές μεθόδους για την ανάγνωση χαρακτήρων ειδικής εκτύπωσης. Οι πλέον προηγμένοι οπτικοί αναγνώστες έχουν τη δυνατότητα ανάγνωσης όχι μόνο τυποποιημένων χαρακτήρων αλλά και χαρακτήρων κοινών εκτυπωτών και ηλεκτρονικών υπολογιστών και επιπρόσθετα χειρογράφων.

Odd coupon = ένα κουπόνι ομολόγου που πληρώνεται για μια περίοδο που είναι μικρότερη των έξη μηνών (short coupon) ή μεγαλύτερη των έξη μηνών (long coupon). Αποτελεί εξαίρεση του κανόνα σύμφωνα με τον οποίο τα κουπόνια έχουν μία σταθερή περίοδο πληρωμών έξη μηνών. Στην Ελλάδα, οι εκδόσεις του δημοσίου έχουν κουπόνια δώδεκα μηνών.

Odd lot = ένα χαρτοφυλάκιο που συνήθως περιλαμβάνει λιγότερες από 100 διαπραγματεύσιμες μετοχές. Οι αγορές και πωλήσεις πακέτου με λιγότερο από 100 μετοχές, επιβαρύνονται, σε ορισμένα χρηματιστήρια, με υψηλότερη προμήθεια από την κανονική.

Off Balance Sheet financing = χρηματοδότηση εκτός ισολογισμού. Σε αντίθεση με τη χρηματοδότηση που εμφανίζεται στον ισολογισμό (βλέπε όρο On-balance sheet financing), είναι κάθε μορφή χρηματοδότησης που αποφεύγει να τοποθετεί το μετοχικό δικαίωμα των ιδιοκτητών, τις υποχρεώσεις ή τα περιουσιακά στοιχεία ενεργητικού στον ισολογισμό της επιχείρησης. Αυτό επιτυγχάνεται με την εμφάνιση των ανωτέρω στοιχείων στον ισολογισμό μιας άλλης εταιρίας.

- Μια συνήθης πρακτική είναι η σύσταση μιας εταιρίας οχήματος ειδικού σκοπού (βλέπετε όρο Special Purpose Vehicle, SPV) και η τοποθέτηση αυτών των στοιχείων στον ισολογισμό αυτής της εταιρίας. Πρόκειται για μια εταιρία ή νομική οντότητα που συνίσταται για την εξυπηρέτηση ενός σκοπού και η οποία έχει προσωρινό χαρακτήρα δηλαδή διαλύεται όταν υλοποιηθεί ο σκοπός για τον οποίο ιδρύθηκε. Οι συναλλαγές τις οποίες εκτελεί το SPV περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τιτλοποιήσεις χρεών (securitisations), χρηματοδότηση σχεδίων (project finance) και χρηματοδοτική μίσθωση (leasing). Η τράπεζα ή η επιχείρηση που ιδρύει το SPV την προικοδοτεί με περιουσιακά στοιχεία τα οποία εμφανίζονται μόνο στον ισολογισμό του SPV.

- Η χρηματοδότηση εκτός ισολογισμού είναι ελκυστική: α) από άποψη διαχείρισης των κινδύνων. Για παράδειγμα όταν η μητρική εταιρία μεταφέρει στο SPV περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις ο κίνδυνος αυτών μεταβιβάζεται από τη μητρική εταιρία στο SPV β) διότι προσφέρει σημαντική ευελιξία χρηματοδότησης. Ένα SPV δεν χρησιμοποιεί τα πιστωτικά όρια ή άλλα χρηματοδοτικά κανάλια της μητρικής εταιρίας. Εμφανίζεται στους επενδυτές σαν ξεχωριστή οντότητα με ίδια χαρακτηριστικά κινδύνων γ) διότι συχνά η μητρική εταιρία προικίζει το SPV με κεφάλαια ή πιστωτικές επαυξήσεις (βλέπετε όρο Credit enhancements) με αποτέλεσμα το SPV να μπορεί να τύχει καλύτερης πιστωτικής αξιολόγησης (credit rating) από τη μητρική εταιρία και να επιτύχει μικρότερο κόστος χρηματοδότησης.

- Η χρηματοδότηση εκτός ισολογισμού χρησιμοποιείται συχνά σαν μέσο διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (asset and liability management). Προφανώς, εάν τα περιουσιακά στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις δεν εμφανίζονται στον ισολογισμό της μητρικής επιχείρησης, δεν υφίσταται ανάγκη να συνταιριαστούν από άποψη λήξης. Είναι αναγκαίο να συνταιριαστούν μόνο στον ισολογισμό του SPV αλλά το SPV μπορεί να ενεργήσει με τρόπο που να διευκολύνει αυτό.

- Ένα SPV μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν μέσο αποφυγής της φορολογίας ενώ οι τράπεζες χρησιμοποιούν τη χρηματοδότηση εκτός ισολογισμού για να επιτύχουν μειώσεις στην απαιτούμενη από τους εποπτικούς κανόνες κεφαλαιακή επάρκεια.

Off Balance Sheet (OBS) items = εκτός ισολογισμού περιουσιακά στοιχεία. Στοιχεία ενεργητικού ή παθητικού που συνιστούν μελλοντικά και έκτακτα λογιστικά γεγονότα που δεν εμφανίζονται στον ισολογισμό μιας επιχείρησης αλλά σε ιδιαίτερες στήλες που συνοδεύουν τους ισολογισμούς. Κατά συνέπεια δεν επηρεάζουν τους λογαριασμούς ούτε τα αποτελέσματα χρήσεως. Σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική, στα εκτός ισολογισμού στοιχεία περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η διαχείριση της περιουσίας τρίτων, η χρηματοδοτική μίσθωση συνήθως με διάρκεια άνω του έτους, οι τιτλοποιημένες απαιτήσεις προς πώληση, ορισμένες συμβατικές εγγυήσεις (contractual guarantees), δάνεια σε θυγατρικές εταιρίες εγγυημένα από τη μητρική εταιρία (loans to separate legal entities that are guaranteed by the parent company), παράγωγα προϊόντα που κατατάσσονται στους μετοχικούς τίτλους (derivative instruments that are classified as equity), άμεσα υποκατάστατα πιστώσεων με τα οποία μία τράπεζα αντικαθιστά την πίστωσή της για ένα τρίτο μέρος όπως η εφεδρική πιστωτική επιστολή (standby letter of credit), οι ανέκκλητες πιστωτικές επιστολές (irrevocable letters of credit) οι οποίες εγγυώνται την πληρωμή εμπορικών χρεογράφων, ενέγγυες πιστώσεις που είναι εγγυημένες από την υποκείμενη αποστολή εμπορευμάτων (documentary letters of credit collateralised by the underlying shipments), συμμετοχές κινδύνου στις αποδοχές τραπεζιών (risk participations in bankers' acceptances), αντιστρεπτές συναλλαγές (repos και reverse repos), συμφωνίες ανταλλαγής επιτοκίων (interest rate swaps), προθεσμιακές συμφωνίες επιτοκίων (forward rate agreements, FRAs), συμβόλαια δικαιώματος προαίρεσης ανταλλαγής επιτοκίων (interest rate options), συμβόλαια δικαιώματος προαίρεσης επί νομίσματος (currency options) και συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης επί επιτοκίων (interest rate futures).

Office automation = αυτοματισμός γραφείου. Η χρήση των νέων τεχνολογιών για την εξυπηρέτηση των γραμματειακών και επικοινωνιακών αναγκών της επιχείρησης. Η αυτοματοποίηση περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, αυτοματοποιημένα τηλεφωνικά κέντρα,

προσωπικούς υπολογιστές, ηλεκτρονικά λογιστικά φύλλα, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, διαδίκτυο, φωτοτυπικά μηχανήματα, σαρωτές (scanners), εκτυπωτές, τηλεομοιοτυπικές συσκευές (fax), ηλεκτρονικές αριθμομηχανές, αυτόματους μετατροπείς νομισμάτων και ηλεκτρονικό σημειωματάριο.

Office for Harmonisation in the Internal Market (OHIM), Trade Marks and Designs = Γραφείο Εναρμόνισης στην Εσωτερική Αγορά (ΓΕΕΑ), Εμπορικά Σήματα και Σχέδια. Ιδρύθηκε το 1994 και έχει την έδρα του στο Αλικάντε της Ισπανίας. Έχει σαν αποστολή να καταχωρεί τα κοινοτικά εμπορικά σήματα και σχέδια ή πρότυπα. Το σύστημα του «κοινοτικού σήματος» διευκολύνει τη λειτουργία και μειώνει τις δαπάνες των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Ένας βιομήχανος ο οποίος επιθυμεί να επιτύχει την προστασία του σήματός του σε ολόκληρη την Ευρώπη δεν χρειάζεται πλέον να προβεί στην καταχώρηση πανομοιότυπων σημάτων σε κάθε χώρα της Ένωσης. Μέσω του ΓΕΕΑ, μπορεί να ζητήσει την καταχώρηση ενός μόνον «κοινοτικού» σήματος, το οποίο του δίδει το δικαίωμα να απαγορεύει τη χρησιμοποίηση πανομοιότυπων ή παρόμοιων διακριτικών από άλλες επιχειρήσεις σε ολόκληρη την Ένωση.

Office of Federal Housing Enterprise Oversight, OFHEO = Γραφείο Ομοσπονδιακής Εποπτείας των Στεγαστικών Επιχειρήσεων. Λειτουργεί σαν ανεξάρτητη εποπτική αρχή εντός του Υπουργείου Στέγασης και Αστικής Ανάπτυξης και διοικείται από Διευθνή που διορίζει ο Πρόεδρος των ΗΠΑ για μια θητεία πέντε ετών. Ο πρωταρχικός του σκοπός είναι η εξασφάλιση της τήρησης των κανόνων κεφαλαιακής επάρκειας και χρηματοοικονομικής ευρωστίας της Freddie Mac και της Fannie May (βλέπε λέξεις). Πραγματοποιεί stress tests προσομοίωσης επιτοκίων και σεναρίων πιστωτικού κινδύνου, εκδίδει κανονιστικές διατάξεις και αναλαμβάνει δράση σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των ανωτέρω εταιριών.

Office of the Comptroller of the Currency, OCC = Γραφείο Διοίκησης Νομίσματος των ΗΠΑ. Ιδρύθηκε το 1863 σαν γραφείο του Υπουργείου των Οικονομικών και προεδρεύεται από τον Διοικητή (the Comptroller) που διορίζεται από τον Πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών μετά από πρόταση και σύμφωνη γνώμη της Γερουσίας για μια θητεία πέντε ετών. Το OCC εκδίδει τις κανονιστικές διατάξεις και εποπτεύει σήμερα 2.200 εθνικές τράπεζες των ΗΠΑ και 56 ομοσπονδιακά υποκαταστήματα ξένων τραπεζών που εδρεύουν στις ΗΠΑ. Η έδρα του είναι στην Ουάσινγκτον D.C και διαθέτει έξι περιφερειακά Γραφεία στις ΗΠΑ και ένα στο Λονδίνο. Πιο αναλυτικά, το OCC:

- α) εγκρίνει ή απορρίπτει αιτήσεις για νέα καταστατικά, υποκαταστήματα, αυξήσεις κεφαλαίου ή άλλες ουσιώδεις αλλαγές στις επιχειρησιακές ή τραπεζικές δομές
- β) ασκεί την εποπτεία μέσω επιτοπίων ελέγχων και εγγράφων των τραπεζών
- γ) λαμβάνει μέτρα κατά των παραβατών όπως την αντικατάσταση της διοίκησης και των διευθυντών και την επιβολή χρηματικών προστίμων ενώ διαπραγματεύεται την αλλαγή των τραπεζικών πρακτικών και εκδίδει ή ανακαλεί εντολές συμμόρφωσης των τραπεζών
- δ) εκδίδει κανόνες και κανονισμούς που διέπουν τις επενδύσεις των τραπεζών, το δανεισμό και άλλες τραπεζικές δραστηριότητες.

Offshore (OS) = υπεράκτιος, εξωχώριος. Διεθνής όρος που δεν σημαίνει μόνο εκτός της δικαιοδοσίας του κράτους υποδοχής αλλά και εκτός των φορολογικών ρυθμίσεων που ισχύουν στο κράτος του κατοίκου ή του πολίτη.

Offshore financial centres and offshore companies = υπεράκτια χρηματοπιστωτικά κέντρα και υπεράκτιες εταιρίες. Αναπτύχθηκαν στα τέλη της δεκαετίας του 60 σε χώρες με ελαστικό κανονιστικό και φορολογικό καθεστώς όπως απουσία συναλλαγματικών ελέγχων, μη φορολόγησης των τόκων των καταθέσεων μη μόνιμων κατοίκων και αυστηρή τήρηση του φορολογικού και τραπεζικού απορρήτου, εξ ου και ο όρος «φορολογικός παράδεισος». Κατά κανόνα, οι ξένες τράπεζες που εγκαθίστανται σε αυτά δεν συμμετέχουν σε τοπικές συναλλαγές αλλά μόνο σε διεθνείς δραστηριότητες και πράξεις όπως αποδοχή και διαχείριση καταθέσεων και παροχή δανείων σε μη μόνιμους κατοίκους. Οι καταθέτες απολαύουν υψηλότερου επιτοκίου και οι δανειολήπτες επιβαρύνονται με χαμηλότερο επιτόκιο λόγω του μικρότερου λειτουργικού κόστους που οφείλεται στη μηδενική ή οριακή φορολόγηση των κερδών και μερισμάτων και της απουσίας δύσκαμπτων και γραφειοκρατικών μηχανισμών λόγω της απορύθμισης της τραπεζικής διαμεσολάβησης και της απουσίας ελέγχων. Οι υπεράκτιες εταιρίες έχουν την έδρα τους στα υπεράκτια χρηματοπιστωτικά κέντρα και αναπτύσσουν τη δράση τους σε άλλες χώρες προκειμένου να αποφύγουν τις δυσμενείς

κανονιστικές και φορολογικές διατάξεις της χώρας καταγωγής και ανάπτυξης των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων. Υπολογίζεται ότι το 2008 δραστηριοποιούνταν στην Ελλάδα 11.000 περίπου υπεράκτιες εταιρίες με αντικείμενο τη ναυτιλία, τα ακίνητα, τα σκάφη αναψυχής και τη χρηματιστηριακή και γενικότερα την επενδυτική διαμεσολάβηση. Από αυτές 1.000 είχαν την έδρα τους στα νησιά Καϋμάν, 800 στη Λιβερία, 500 στην Κύπρο, 350 στον Παναμά, 300 στα νησιά Βέρτζιν και τις Βερμούδες, 250 στο Λιχτενστάιν και οι υπόλοιπες στην Ανδόρα, τα νησιά Μάρσαλ και το Μονακό.

Oil price shocks = το σοκ των τιμών του πετρελαίου. Είναι η υπερβολική αύξηση των τιμών του πετρελαίου σε δεδομένη χρονική περίοδο. Αναφέρονται τρία μεγάλα σοκ (1973-1974, 1978-1979 και 2004 και εξής) και δύο μικρότερης έντασης (1990 και 1999-2000).

■ **1973 - 1974:** η πρώτη μεγάλη πετρελαϊκή κρίση άρχισε την 17.10.1973 όταν τα αραβικά κράτη του ΟPEC, κατά τη διάρκεια του πολέμου του Υομ Κίρρου, κήρυξαν εμπάργκο πετρελαίου κατά των ΗΠΑ και των δυτικών συμμάχων τους που υποστήριζαν το Ισραήλ. Ο πόλεμος του Υομ Κίρρου (6.10.1973 – 24.10.1973) προκλήθηκε από την επίθεση της Αιγύπτου και της Συρίας κατά του Ισραήλ για την ανακατάληψη του Σινά και των υψωμάτων του Γκολάν που είχαν κατακτήσει οι ισραηλινοί στον πόλεμο των έξι ημερών του 1967. Η τιμή του βαρελιού από 4,6 δολάρια ΗΠΑ τον Οκτώβριο του 1973 ανήλθε στα 15,5 δολάρια τον Μάρτιο του 1974.

■ **1978 - 1979:** η δεύτερη μεγάλη πετρελαϊκή κρίση προκλήθηκε από την πολιτική και στρατιωτική σύγκρουση της Μέσης Ανατολής μετά την εισβολή του Ιράκ στο Ιράν. Η τιμή του βαρελιού από 14,4 δολάρια ΗΠΑ τον Οκτώβριο του 1978 εκτινάχτηκε στα 42 δολάρια το Νοέμβριο του 1979.

■ **1990:** η νέα κρίση προκλήθηκε από την στρατιωτική κατάληψη του Κουβέιτ από το Ιράκ τον Αύγουστο του 1990. Η τιμή spot του βαρελιού που κυμαινόταν πριν από τον πόλεμο γύρω στα 18 δολάρια το βαρέλι, ανήλθε την 6η Αυγούστου στα 28,30 δολάρια και αργότερα οι τιμές των προθεσμιακών συμβολαίων στα 36,1 δολάρια αλλά στη συνέχεια αποκλιμακώθηκαν για να επανέλθουν το Φεβρουάριο του 1991 μετά την εκδίωξη του Ιράκ από το Κουβέιτ στα προ της κρίσης επίπεδα.

■ **1999 - 2000:** ένα έτος νωρίτερα η τιμή του βαρελιού είχε πέσει μέχρι και τα 9,8 δολάρια (Δεκέμβριος 1998) λόγω της οικονομικής κρίσης στη νοτιανατολική Ασία. Στη συνέχεια και συγκεκριμένα την περίοδο μεταξύ Ιανουαρίου 1999 και Σεπτεμβρίου 2000 η τιμή τριπλασιάστηκε.

■ **2004 - 2008:** λόγω των μεγάλων ρυθμών της παγκόσμιας οικονομικής ανάπτυξης και ιδιαίτερα στην Κίνα, την Ινδία, τις υπόλοιπες χώρες της νοτιανατολικής Ασίας και τις ΗΠΑ αυξήθηκε ραγδαία η ζήτηση πετρελαίου πολύ πάνω από τη δυνατότητα προσφοράς με αποτέλεσμα η τιμή του βαρελιού από 30 δολάρια τον Ιανουάριο του 2004 να φθάσει τα 56,17 δολάρια την 25.10.2004.

2005: τους πρώτους μήνες του 2005 η τιμή κυμάνθηκε μεταξύ 39 και 54 δολάρια το βαρέλι και **ξεπέρασε τα 70 δολάρια το βαρέλι τον Αύγουστο του 2005** όταν εκτός από τη μεγάλη ζήτηση και τις καταστροφές από τον τυφώνα Κατρίνα αναπτύχθηκε μεγάλη κερδοσκοπία από τα επενδυτικά κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνων (hedge funds) στα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (futures) του πετρελαίου.

2006: Το υψηλό επίπεδο των τιμών διατηρήθηκε και το 2006. Ιδιαίτερα, ανατιμητικές τάσεις πάνω από τα 70 δολάρια καταγράφηκαν μετά την 12.4.2006 για να σημειωθεί νέο ρεκόρ την 21.4.2006 στην προθεσμιακή αγορά στα 75,35 δολάρια το βαρέλι. Στη συνέχεια οι τιμές διακυμάνθηκαν μεταξύ 65 και 72 δολάρια το βαρέλι για να σημειωθεί νέο ρεκόρ την **14.7.2006** στην προθεσμιακή αγορά Νοεμβρίου στα **80,64 δολάρια το βαρέλι σπάζοντας το φράγμα των 80 δολαρίων** λόγω των εχθροπραξιών μεταξύ α) Ισραήλ και β) της Κυβέρνησης της Χαμάς της Παλαιστίνης και ιδιαίτερα των μαχητών του κόμματος του Θεού (Χεσμπολάχ) στο νότιο Λίβανο.

2007: αρχικά οι τιμές του πετρελαίου παρουσίασαν μεταβλητότητα αλλά γενικά διατηρήθηκαν σε υψηλά επίπεδα. Από τις 4.1.2007 κατέγραψαν μεγάλη πτώση μέχρι και την 18.1.2007 οπότε σημειώθηκε η χαμηλότερη τιμή στα 49,90 δολάρια το βαρέλι για να ανακάμψουν στη συνέχεια και να σημειώσουν την υψηλότερη τιμή την 31.1 στα 57,13 δολάρια. Την 28.2.2007 έφθασαν μέχρι τα 62,16 δολάρια, την 30.3.2007 μέχρι τα 69,14 δολάρια και την 24.5.2007 μέχρι τα 71,83 δολάρια το βαρέλι. Τον Ιούνιο έφθασαν μέχρι τα 72,48 δολάρια, τον Ιούλιο μέχρι και τα 78,40 δολάρια και τον Αύγουστο μέχρι και τα 78,77 δολάρια.

☞ **Το Σεπτέμβριο του 2007** καταγράφηκαν νέα ρεκόρ από τα οποία τα πιο υψηλά (all time high) ήσαν τα εξής: στην αγορά όψεως (spot) για το πετρέλαιο της Βορείου Θάλασσας (North Sea Brent blend crude oil) στα 80,11 δολάρια (27.9.2007) και για το αμερικανικό αργό (US light sweet crude oil, West Texas Intermediate, WTI) στα 83,87 δολάρια το βαρέλι. Στην προθεσμιακή αγορά, για το πετρέλαιο της Βορείου Θάλασσας με παράδοση το Νοέμβριο στα 81,05 δολάρια (28.9) και για το αμερικανικό αργό με παράδοση τον Οκτώβριο στα 84,10 δολάρια (20.9.2007).

☞ **Τον Οκτώβριο του 2007**, σημειώθηκαν νέα ιστορικά υψηλά λόγω των πολεμικών επιχειρήσεων του Τούρκων εναντίον των Κούρδων, της φραστικής επίθεσης και της απειλής λήψης επιπρόσθετων εμπορικών αντιποίνων κατά του Ιράν εκ μέρους των ΗΠΑ, της αχαλίνωτης κερδοσκοπίας επί των συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης (futures), των φόβων ότι ο επικείμενος χειμώνας θα είναι πιο βαρύς και επόμενα θα αυξηθεί η ζήτηση, των αναθεωρημένων προς τα πάνω προβλέψεων του ΟΠΕΚ για την παγκόσμια ζήτηση πετρελαίου και των μειωμένων αποθεμάτων πετρελαίου και βενζίνης. Οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως (spot) κατέγραψαν νέο ρεκόρ την 11.10 στα 80,60 δολάρια το βαρέλι, τη 12.10 στα 81,01 δολάρια. Τη 15.10 καταγράφηκε τετραπλό ρεκόρ: στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 83,55 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Νοέμβριο ενδοσυνεδριακά στα 82,90 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 86,21 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Νοέμβριο ενδοσυνεδριακά στα 86,29 δολάρια. Την 16.10 οι τιμές του πετρελαίου εκτινάχτηκαν στα ύψη πραγματοποιώντας τετραπλό ρεκόρ: Οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 80,60 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Νοέμβριο ενδοσυνεδριακά στα 84,49 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 87,60 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Νοέμβριο ενδοσυνεδριακά στα 88,20 δολάρια. Την 17.10 η τιμή του Αμερικανικού αργού ενδοσυνεδριακά στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Νοέμβριο εκτοξεύθηκε στα 89 δολάρια το βαρέλι κύρια λόγω της απόφασης της Τουρκικής Εθνοσυνέλευσης να παράσχει την έγκρισή της για την είσοδο των Τουρκικών στρατευμάτων στο Ιράκ προκειμένου να αντιμετωπίσει τους αυτονομιστές του Κουρδικού PKK. Τη 18.10 λόγω της νέας μεγάλης πτώσης του δολαρίου ΗΠΑ και της συρρίκνωσης των αποθεμάτων για το χειμώνα, οι τιμές του πετρελαίου εκτινάχτηκαν στα ύψη πραγματοποιώντας και πάλι τετραπλό ρεκόρ ενώ στο διάστημα των δύο τελευταίων εβδομάδων οι τιμές είχαν αυξηθεί πάνω από 13%: Οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως (spot) στα 85,46 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Δεκέμβριο ενδοσυνεδριακά στα 84,80 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως (spot) στα 89,50 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Νοέμβριο ενδοσυνεδριακά στα 89,78 δολάρια. Τη **19.10.2007** καταρρίφθηκε το ιστορικό υψηλό μόνο στην προθεσμιακή αγορά: το πετρέλαιο της Βορείου με παράδοση το Δεκέμβριο έφθασε να πωλείται μέχρι και 84,85 δολάρια το βαρέλι και το Αμερικανικό με παράδοση το Νοέμβριο μέχρι και τα **90,07 δολάρια σπάζοντας το φράγμα των 90 δολαρίων**. Την 24.10 σημειώθηκε νέο ιστορικό υψηλό ενδοσυνεδριακά στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Δεκέμβριο μόνο για το πετρέλαιο της Βορείου Θάλασσας στα 87,40 δολάρια το βαρέλι. Την 25.10 σημειώθηκε νέο τετραπλό ρεκόρ: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 86,99 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Δεκέμβριο ενδοσυνεδριακά στα 87,59 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 92,19 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Δεκέμβριο ενδοσυνεδριακά στα 90,60 δολάρια. Την 26.10 καταγράφηκε τριπλό ρεκόρ: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως (spot) στα 88,37 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Δεκέμβριο ενδοσυνεδριακά στα 89,30 δολάρια. Η τιμή του Αμερικανικού αργού (US light sweet crude oil, WTI) στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Δεκέμβριο ενδοσυνεδριακά (intraday high) στα 92,22 δολάρια. Την 29.10.2007 καταγράφηκε τετραπλό ρεκόρ: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 89,88 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Δεκέμβριο στα 90,49 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως (spot) στα 93,47 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Δεκέμβριο ενδοσυνεδριακά στα 93,80 δολάρια. Τετραπλό ρεκόρ όλων των εποχών καταγράφηκε και την 31.10.2007: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας (North Sea Brent blend crude oil) στο κλείσιμο της αγοράς όψεως (spot) στα 91,27 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Δεκέμβριο ενδοσυνεδριακά (intraday high) στα 91,18 δολάρια. Οι τιμές του

Αμερικανικού αργού (US light sweet crude oil, West Texas Intermediate, WTI) στο κλείσιμο της αγοράς όψεως (spot) στα 94,18 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Δεκέμβριο ενδοσυνεδριακά (intraday high) στα 95,28 δολάρια. Η άνοδος της τιμής του πετρελαίου επηρεάστηκε και από την έκθεση του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας που προέβλεπε ότι η τιμή του πετρελαίου μπορεί να φθάσει μέχρι το έτος 2030 τα 159 δολάρια το βαρέλι εάν δεν πραγματοποιηθούν επενδύσεις 5,4 τρισεκατομμυρίων δολαρίων για την αύξηση της παγκόσμιας παραγωγής.

☞ **Το Νοέμβριο του 2007**, οι τιμές του πετρελαίου εξακολούθησαν να καταγράφουν νέα ιστορικά υψηλά παρά το γεγονός ότι από 1.11 ίσχυε η αύξηση της παραγωγής κατά 500.000 βαρέλια την ημέρα που αποφάσισε ο ΟΠΕΚ ο οποίος ελέγχει το 40% της παγκόσμιας παραγωγής. Εν τούτοις ο ΟΠΕΚ δεχόταν πιέσεις να αυξήσει ακόμα περισσότερο την παραγωγή του. Σύμφωνα με το Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας (International Energy Agency, IEA), τα πετρελαϊκά αποθέματα των αναπτυσσόμενων κρατών μειώθηκαν κατά 360.000 βαρέλια την ημέρα το τρίτο τρίμηνο του 2007 ενώ την ίδια περίοδο στη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας καταγραφόταν αύξηση της τάξης των 300.000 βαρελίων την ημέρα. Ο ΟΠΕΚ απαντούσε και πάλι ότι δεν υπάρχει πρόβλημα στην πλευρά της προσφοράς και ότι η απογείωση της τιμής οφείλεται κύρια στην υψηλή ζήτηση, στα κερδοσκοπικά παιχνίδια στις αγορές και στις γεωπολιτικές εντάσεις. Την 2.11 καταγράφηκε τετραπλό ιστορικό υψηλό: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 92,44 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Δεκέμβριο ενδοσυνεδριακά στα 92,21 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως (spot) στα 95,83 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Δεκέμβριο ενδοσυνεδριακά στα 96,10 δολάρια. Την 5.11 σημειώθηκε ιστορικό υψηλό μόνο στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Δεκέμβριο του αμερικανικού αργού όπου ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι τα 96,12 δολάρια. Την 6.11 σημειώθηκε τετραπλό ιστορικό υψηλό: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 93,97 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Δεκέμβριο ενδοσυνεδριακά στα 93,56 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 96,67 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Δεκέμβριο ενδοσυνεδριακά στα 97,10 δολάρια. Την 7.11 σημειώθηκε διπλό ιστορικό υψηλό μόνο στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Δεκέμβριο: η τιμή του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας έφθασε ενδοσυνεδριακά μέχρι και τα 95,19 δολάρια το βαρέλι και η τιμή του Αμερικανικού αργού μέχρι και τα 98,62 δολάρια. Την 20.11.2007 σημειώθηκαν νέα ιστορικά υψηλά: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 95,76 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιανουάριο ενδοσυνεδριακά στα 96,05 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως (spot) στα 99,29 δολάρια (all time high). Στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιανουάριο ενδοσυνεδριακά (intraday high) στα 98,62 δολάρια ισοφαρίζοντας το ρεκόρ της 7.11.2007. Η εκτίναξη των τιμών του πετρελαίου την 20.11 οφειλόταν στην εισροή στην αγορά πετρελαίου κερδοσκοπικού χρήματος λόγω της πτώσης του αμερικανικού δολαρίου. Την 26.11 σημειώθηκε ιστορικό υψηλό μόνο στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιανουάριο για το πετρέλαιο της Βορείου Θάλασσας στα 96,65 δολάρια το βαρέλι.

2008: ☞ **Τον Ιανουάριο του 2008**, οι τιμές του πετρελαίου αυξήθηκαν υπερβολικά. Τη 2.1.2008 σημειώθηκε τετραπλό ιστορικό υψηλό όλων των εποχών (all time high): οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας έκλεισαν στην αγορά όψεως στα 97,77 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Φεβρουάριο ενδοσυνεδριακά έφθασαν μέχρι και τα 98 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού έκλεισαν στην αγορά όψεως στα 99,66 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Φεβρουάριο ενδοσυνεδριακά έφθασαν μέχρι και τα 100 δολάρια. Την **3.1.2008** σημειώθηκε τριπλό ιστορικό υψηλό όλων των εποχών: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας (North Sea Brent blend crude oil) έκλεισαν στην αγορά όψεως (spot) στα 97,82 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Φεβρουάριο ενδοσυνεδριακά (intraday high) έφθασαν μέχρι και τα 98,50 δολάρια. Η τιμή του Αμερικανικού αργού (US light sweet crude oil, West Texas Intermediate, WTI) στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Φεβρουάριο ενδοσυνεδριακά (intraday high) έφθασαν μέχρι και τα **100,09 δολάρια σπάζοντας το φράγμα των 100 δολαρίων**. Η άνοδος της τιμής του πετρελαίου οφειλόταν κύρια στη μείωση των αποθεμάτων των ΗΠΑ, στη μεγάλη πτώση του δολαρίου ΗΠΑ, στις κερδοσκοπικές κινήσεις στα χρηματιστήρια εμπορευμάτων και στις γεωπολιτικές εντάσεις όπως κύρια στο Πακιστάν λόγω της δολοφονίας την 27.12.2007 της Μπεναζίρ Μπούτο αλλά και στο νέο κύκλο βίας στη Νιγηρία που είναι ο όγδοος μεγαλύτερος εξαγωγέας πετρελαίου στον κόσμο και στις

πολεμικές επιχειρήσεις των Τούρκων κατά των Κούρδων αυτονομιστών στο έδαφος του Ιράκ. Παρά την υπερβολική αύξηση των τιμών του πετρελαίου, οι αναλυτές επισήμαναν ότι το 1980, στη διάρκεια δηλαδή του πολέμου μεταξύ δύο πετρελαιοπαραγωγών χωρών – Ιράν και Ιράκ – οι τιμές είχαν ανέλθει στα 38 δολάρια το βαρέλι και με όρους αγοραστικής δύναμης η τιμή αυτή αντιστοιχούσε με 103 δολάρια σημερινής αξίας.

☞ **Το Φεβρουάριο του 2008**, οι τιμές του πετρελαίου έπεσαν σημαντικά μέχρι τα 87,18 δολάρια για να αρχίσουν να ανεβαίνουν σταδιακά από την 7.2 και εξής μέχρι τη 19.2 οπότε σημειώθηκε νέο τετραπλό ρεκόρ: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας (North Sea Brent blend crude oil) στο κλείσιμο της αγοράς όψεως (spot) στα 98,49 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Απρίλιο ενδοσυνεδριακά (intraday high) στα 98,70 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού (US light sweet crude oil, West Texas Intermediate, WTI) στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 100,01 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Μάρτιο ενδοσυνεδριακά στα 100,10 δολάρια. Την 20.2 σημειώθηκε τετραπλό ρεκόρ. Συγκεκριμένα, τη 19.2 οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 98,85 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Απρίλιο ενδοσυνεδριακά στα 99,22 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 100,88 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Μάρτιο ενδοσυνεδριακά στα 100,32 δολάρια. Την 26.2 σημειώθηκε τριπλό ιστορικό υψηλό: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 99,76 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Απρίλιο ενδοσυνεδριακά στα 100,03 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Απρίλιο ενδοσυνεδριακά στα 101,40 δολάρια. Την 27.2 σημειώθηκαν ιστορικά υψηλά μόνο στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Απρίλιο: η τιμή του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας ανήλθε μέχρι και τα 100,53 δολάρια το βαρέλι και η τιμή του αμερικανικού αργού μέχρι και τα 102,80 δολάρια. Την 28.2 σημειώθηκε τετραπλό ρεκόρ: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 101,22 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Απρίλιο ενδοσυνεδριακά στα 101,64 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 102,88 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Μάρτιο ενδοσυνεδριακά στα 102,97 δολάρια. Την 29.2 σημειώθηκε νέο ρεκόρ αλλά μόνο στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Απρίλιο όπου το πετρέλαιο της Βόρειας θάλασσας έφθασε μέχρι και τα 101,27 δολάρια το βαρέλι και το αμερικανικό αργό μέχρι και τα 103,05 δολάρια. Η απότομη άνοδος των τιμών του πετρελαίου αποδόθηκε στις προβλέψεις ότι η σύνοδος του ΟΠΕΚ της 5.3.2008 όχι μόνο δεν θα αυξήσει την παραγωγή αλλά πιθανόν να τη μειώσει, στη μείωση της παραγωγής της Βενεζουέλας και της Νιγηρίας, στην κακή κατάσταση των διυλιστηρίων των ΗΠΑ, στις πληθωριστικές πιέσεις και στην εξασθένιση του δολαρίου ΗΠΑ στο οποίο τιμολογείται το πετρέλαιο στις διεθνείς αγορές. Στη συνέχεια ανακοινώθηκε ότι τα αποθέματα αργού πετρελαίου των ΗΠΑ ανήλθαν σε 3.200.000 βαρέλια έναντι προβλέψεων για 2.500.000 και η άνοδος των τιμών ανακόπηκε.

☞ **Το Μάρτιο του 2008**, οι τιμές του πετρελαίου απογειώθηκαν και κατέγραψαν νέα εντυπωσιακά ρεκόρ όλων των εποχών για τους εξής λόγους: η μεγάλη πτώση του δολαρίου ΗΠΑ στο οποίο γίνεται η τιμολόγηση του πετρελαίου, η παγκόσμια αβεβαιότητα από τη διεθνή πιστωτική κρίση και την επαπειλούμενη ύφεση στην οικονομία των ΗΠΑ που αύξησε τις προθεσμιακές τοποθετήσεις στα futures του πετρελαίου και απογείωσε την κερδοσκοπία και η μείωση των αποθεμάτων πετρελαίου. Την 3.3 σημειώθηκε νέο ρεκόρ αλλά μόνο στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Απρίλιο όπου το πετρέλαιο της Βόρειας θάλασσας έφθασε μέχρι και τα 102,29 δολάρια το βαρέλι και το αμερικανικό αργό μέχρι και τα 103,95 δολάρια. Την 5.3 καταγράφηκε τριπλό ρεκόρ: η τιμή του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας έκλεισε στην αγορά όψεως στα 102,50 δολάρια το βαρέλι και του αμερικανικού αργού στην αγορά όψεως στα 104,47 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Απρίλιο ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα 104,95 δολάρια. Την 6.3.2008 καταγράφηκε τετραπλό ρεκόρ: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 103,58 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Απρίλιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 102,95 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 105,53 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Απρίλιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 105,97 δολάρια. Την 7.3 σημειώθηκε τριπλό ρεκόρ: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 104,01 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Απρίλιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 102,95 δολάρια. Η τιμή του Αμερικανικού αργού στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Απρίλιο ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και

τα 106,54 δολάρια. Την 10.3.2008 καταγράφηκε τετραπλό ρεκόρ: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 105,92 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Απρίλιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 104,45 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 107,92 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Απρίλιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 108,21 δολάρια. Την 11.3 σημειώθηκε τετραπλό ρεκόρ: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 107,07 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Απρίλιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 105,82 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 108,75 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Απρίλιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 109,72 δολάρια. Την **12.3.2008** σημειώθηκε νέο τετραπλό ιστορικό υψηλό: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 107,87 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Απρίλιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 106,41 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 109,88 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Απρίλιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα **110,20 δολάρια σπάζοντας το φράγμα των 110 δολαρίων** το βαρέλι. Την 13.3 καταγράφηκε νέο τετραπλό ρεκόρ: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 109,15 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Απρίλιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 107,88 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 110,23 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Απρίλιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 111 δολάρια. Την 14.3 σημειώθηκε νέο ιστορικό υψηλό μόνο στην τιμή του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας και μόνο στην προθεσμιακή αυτού αγορά με παράδοση τον Απρίλιο όπου ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα 108,02 δολάρια. Την 17.3.2008 σημειώθηκε νέο ιστορικό υψηλό μόνο στην τιμή του Αμερικανικού αργού και μόνο στην προθεσμιακή αυτού αγορά με παράδοση τον Απρίλιο όπου ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα 111,80 δολάρια.

✓ **Τον Απρίλιο του 2008** οι τιμές παρουσίασαν μεταβλητότητα αλλά την 9.4.2008 καταγράφηκε τριπλό ιστορικό υψηλό: η τιμή του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Μάιο ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα 109,50 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως ήταν στα 110,91 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Μάιο ενδοσυνεδριακά έφθασαν μέχρι και τα 112,21 δολάρια το βαρέλι. Δύο ήταν οι αιτίες του νέου ρεκόρ: α) η μεγάλη μείωση των αποθεμάτων πετρελαίου στις ΗΠΑ (- 3.200.000 βαρέλια) και β) η νέα άνοδος του ευρώ έναντι του δολαρίου μέχρι και τα μέχρι και το 1,5864. Την 10.4 σημειώθηκε ιστορικό υψηλό μόνο στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Μάιο για το πετρέλαιο της Βορείου Θάλασσας στα 109,98 δολάρια το βαρέλι. Τη 14.4 σημειώθηκε διπλό ρεκόρ λόγω του κλεισίματος για επιδιόρθωση του πετρελαιαγωγού που συνέδεε τον Κόλπο του Μεξικού με τις μεσοδυτικές πολιτείες των ΗΠΑ και την προσωρινή απώλεια 5.000 βαρελιών την ημέρα εξ αιτίας πυρκαγιάς από σαμποτάζ στις εγκαταστάσεις άντλησης πετρελαίου Beniboye της Νιγηρίας: η τιμή του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στην αγορά όψεως έκλεισε στα 109,15 δολάρια το βαρέλι, που ήταν ισοφάριση του ιστορικού υψηλού της 13.3.2008, ενώ στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Μάιο ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα 110,01 δολάρια που ήταν νέο ιστορικό υψηλό όλων των εποχών. Η τιμή του Αμερικανικού αργού πετρελαίου κατέγραψε στο κλείσιμο της αγοράς όψεως νέο ιστορικό υψηλό στα 111,73 δολάρια. Την 15.4.2008 σημειώθηκε νέο τετραπλό ιστορικό υψηλό: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 111,10 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Μάιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 112,08 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 113,79 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Μάιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 114,08 δολάρια. Την 16.4.2008 σημειώθηκε νέο τετραπλό ιστορικό υψηλό: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 112,29 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούνιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 112,79 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 114,82 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Μάιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 115,07 δολάρια. Τη 17.4 σημειώθηκαν νέα ρεκόρ μόνο στην προθεσμιακή αγορά: η τιμή του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας με παράδοση τον Ιούνιο έφθασε ενδοσυνεδριακά μέχρι και τα 113,38 δολάρια ενώ του αμερικανικού αργού με παράδοση το Μάιο μέχρι και τα 115,54 δολάρια το βαρέλι. Την 18.4 σημειώθηκε τριπλό ιστορικό υψηλό: η τιμή του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στην προθεσμιακή αγορά με

παράδοση τον Ιούνιο ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα 114,22 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως έφθασαν τα 116,58 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Μάιο ενδοσυνεδριακά έφθασαν μέχρι και τα 117 δολάρια. Την 21.4 σημειώθηκε νέο τετραπλό ιστορικό υψηλό: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 112,83 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούνιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 114,86 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 117,50 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση το Μάιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 117,83 δολάρια. Την 22.4 σημειώθηκε τριπλό ιστορικό υψηλό: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 115 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούνιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 116,75 δολάρια ενώ η τιμή του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 119,19 δολάρια. Την 23.4 σημειώθηκε νέο τριπλό ιστορικό υψηλό: η τιμή του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 115,79 δολάρια το βαρέλι. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 119,53 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούνιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 118,69 δολάρια. Την 24.4 ιστορικό υψηλό καταγράφηκε μόνο στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούνιο του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στα 117,56 δολάρια. Την 25.4 σημειώθηκε τετραπλό ρεκόρ: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 116,10 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούνιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 117,56 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 119,74 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούνιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 119,55 δολάρια. Την 28.4.2008 ιστορικό υψηλό σημειώθηκε μόνο στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούνιο για το Αμερικανικό αργό του οποίου η τιμή ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα 119,93 δολάρια.

Η νέα εντυπωσιακή άνοδος της τιμής του πετρελαίου οφειλόταν: **1)** στην πτώση της ισοτιμίας του δολαρίου **2)** στην στροφή των επενδυτών προς τα εμπορεύματα προκειμένου να αντισταθμίσουν τις απώλειες από την άνοδο του πληθωρισμού (hedging) **3)** στην ανακοίνωση του Υπουργείου Εμπορίου των ΗΠΑ ότι την εβδομάδα που έκλεισε την 11.4 τα αποθέματα αργού μειώθηκαν κατά 2.300.000 βαρέλια στα 313.700.000 βαρέλια ενώ τα αποθέματα της βενζίνης μειώθηκαν κατά 5.500.000 βαρέλια **4)** στις δηλώσεις αξιωματούχων του ΟΠΕΚ ότι δεν είναι αναγκαία μία αύξηση της παραγωγής και ότι η αύξηση της τιμής οφείλεται στους κερδοσκοπούς **5)** στα προβλήματα της παραγωγής στα οποία προστέθηκε την 18.4 και το γεγονός του σαμποτάζ κατά μεγάλου πετρελαιοαγωγού της Νιγηρίας που εκμεταλλεύεται η Royal Dutch Shell και το οποίο κόστισε σε παραγωγή 169.000 βαρέλια την ημέρα όπως και η απεργία στο διυλιστήριο Γκρανγκεμάουθ της Σκωτίας που παράγει 200.000 βαρέλια την ημέρα **6)** στις έντονες κερδοσκοπικές κινήσεις στην αγορά οι οποίες, όμως, δεν ήταν η αποκλειστική αιτία της ανόδου των τιμών όπως υποστήριζε ο ΟΠΕΚ, αλλά συνέβαλλε και η επιμονή του καρτέλ να μην αυξάνει την παραγωγή και **7)** στη σημαντική αύξηση της ζήτησης από την Κίνα, που είναι ο δεύτερος καταναλωτής πετρελαίου στον κόσμο με 4.070.000 βαρέλια την ημέρα.

¶ Το Μάιο του 2008 οι τιμές φάνηκαν αρχικά να αποκλιμακώνονται αλλά την **5.5.2008** καταγράφηκε τριπλό ιστορικό υψηλό όλων των εποχών: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 116,17 δολάρια το βαρέλι ενώ οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 119,96 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούνιο ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα **120,36 δολάρια σπάζοντας το φράγμα των 120 δολαρίων**. Την 6.5 σημειώθηκε τετραπλό ρεκόρ όλων των εποχών: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 119,72 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούνιο ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα 120,99 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 121,84 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούνιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 122,73 δολάρια. Την 7.5, σημειώθηκε τετραπλό ρεκόρ όλων των εποχών: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 121,09 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούνιο ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα 122,58 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 123,58 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούνιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 123,90 δολάρια. Την 8.5 σημειώθηκε νέο τετραπλό ρεκόρ όλων των εποχών: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 122,10 δολάρια το

βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούνιο ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα 123,93 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 123,79 δολάρια. και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούνιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 124,61 δολάρια. Τη 12.5 σημειώθηκε ιστορικό υψηλό μόνο στο προθεσμιακό συμβόλαιο Ιουνίου του αμερικανικού αργού όπου η τιμή ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα 124,60 δολάρια το βαρέλι. Και τη 13.5 σημειώθηκε ιστορικό υψηλό μόνο στο προθεσμιακό συμβόλαιο Ιουνίου του αμερικανικού αργού όπου η τιμή ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα 126,98 δολάρια το βαρέλι. Τη 16.5 καταγράφηκε τριπλό ρεκόρ: η τιμή του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούνιο ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα 126,34 δολάρια το βαρέλι. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 126,52 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούνιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 127,82 δολάρια. Τη 19.5 σημειώθηκε ιστορικό υψηλό μόνο στο κλείσιμο της αγοράς όψεως του αμερικανικού αργού στα 127,17 δολάρια το βαρέλι. Την 20.5 οι τιμές εκτοξεύθηκαν καταγράφοντας τετραπλό ρεκόρ: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 124,80 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούλιο ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα 128,07 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 128,95 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούνιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 129,60 δολάρια. Οι τιμές του πετρελαίου είχαν ήδη εξαπλασιασθεί από το 2002 ενώ ο δισκατομμυριούχος επενδυτής Τ. Μπουρ Πίκενς δήλωνε ότι οι τιμές θα φθάσουν μέσα στο 2008 τα 150 δολάρια το βαρέλι. Την **21.5.2008** οι τιμές εκτοξεύθηκαν εντυπωσιακά καταγράφοντας τετραπλό ρεκόρ **σπάζοντας το φράγμα των 130 δολαρίων**: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 129,92 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούλιο ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα 133,47 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 133,09 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούλιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα **134,10 δολάρια**. Την 22.5.2008 σημειώθηκε νέο ιστορικό υψηλό αλλά μόνο στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούλιο όπου ενδοσυνεδριακά οι τιμές έφθασαν για το πετρέλαιο της Βορείου Θάλασσας (North Sea Brent blend crude oil) τα 135,14 δολάρια το βαρέλι και για το αμερικανικό αργό (US light sweet crude oil, West Texas Intermediate, WTI) τα 135,09 δολάρια. Την 26.5 σημειώθηκε ιστορικό υψηλό μόνο στο κλείσιμο της αγοράς όψεως για το πετρέλαιο της Βορείου Θάλασσας στα 130,74 δολάρια το βαρέλι.

Η μεγάλη άνοδος των τιμών του πετρελαίου το Μάιο του 2008 οφειλόταν: **1)** αρχικά στη σχετική εξασθένιση του δολαρίου **2)** στη δράση των ανταρτών στη Νιγηρία εξ αιτίας της οποίας η Royal Dutch Shell αναγκάστηκε να μειώσει την παραγωγή των εκεί εγκαταστάσεών της. Οι εταιρίες πετρελαίου ανέφεραν ότι εξ αιτίας των επιθέσεων των ανταρτών η παραγωγή στη Νιγηρία είχε μειωθεί κατά 559.000 βαρέλια την ημέρα ενώ από το 2006 μέχρι σήμερα η Νιγηριανή παραγωγή είχε μειωθεί κατά το ένα πέμπτο λόγω των επιθέσεων κατά πετρελαιογαγών και των υποδομών άντλησης πετρελαίου **3)** στη δήλωση του Υπουργού Εξωτερικών του Ιράν ότι η χώρα του δεν θα δεχτεί κανένα κίνητρο προκειμένου να εγκαταλείψει το πυρηνικό της πρόγραμμα **4)** στην επανάληψη των πολεμικών συγκρούσεων επί Ιρακινού εδάφους μεταξύ Τούρκων και Κούρδων αυτονομιστών του PKK **5)** στη μεγάλη κερδοσκοπία των επενδυτικών εταιριών στα προθεσμιακά συμβόλαια **6)** στη μεγάλη ζήτηση από τις ταχέως αναπτυσσόμενες οικονομίες της Κίνας και της Ινδίας. Ειδικότερα, η Κίνα, η δεύτερη χώρα στον κόσμο με τη μεγαλύτερη κατανάλωση σε πετρέλαιο, αύξησε τις προμήθειές της και για να ανταποκριθεί στις ανάγκες που προέκυψαν από τις καταστροφές που προκάλεσε ο μεγάλος σεισμός στις επαρχίες Σιτσουάν και Γκανσού αλλά και για τις ανάγκες των Ολυμπιακών αγώνων του Αυγούστου 2008. Τον Απρίλιο η ζήτηση πετρελαίου στην Κίνα είχε αυξηθεί κατά 3,7%. Επιπρόσθετα, αναγκάστηκε να τροφοδοτήσει την αγορά με 8.312 τόνους από τα στρατηγικά της αποθέματα **7)** στα στοιχεία που ανακοίνωσε την 7.5 η Διοίκηση Ενεργειακής πληροφόρησης των ΗΠΑ (Energy information Administration) σύμφωνα με τα οποία μειώθηκαν τα αποθέματα των ΗΠΑ σε ντίζελ και πετρέλαιο θέρμανσης την προηγούμενη εβδομάδα σε επίπεδα 13% χαμηλότερα από τα αντίστοιχα περσινά **8)** στην άρνηση του ΟΠΕΚ να αυξήσει την παραγωγή, γεγονός που επιβεβαιώθηκε και πάλι την 8.5 με τη δήλωση του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού Αμπντάλλα Ελ Σαλέμ Ελ-Μπάντρι «δεν υπάρχει έλλειψη προσφοράς πετρελαίου» και άλλες δηλώσεις αργότερα μέσα στο μήνα αξιωματούχων που επανέλαβαν ότι η αύξηση των τιμών δεν οφείλεται στην έλλειψη προσφοράς αλλά στην κερδοσκοπία, στο ασθενές δολάριο και στα γεωπολιτικά προβλήματα **9)** σε άλλους γεωπολιτικούς λόγους όπως οι επιθέσεις ανταρτών στο Σουδάν και οι

συγκρούσεις μεταξύ των κυβερνητικών δυνάμεων του Λιβάνου και μαχητών της Σιίτικης οργάνωσης Χεσμπολάχ **10)** στην αύξηση των τιμών του πετρελαίου θέρμανσης και της βενζίνης που ωθούσαν προς τα πάνω και την τιμή του πετρελαίου. Ειδικότερα, η τιμή της βενζίνης αύξανε με την προοπτική αύξηση της ζήτησης αυτής τους θερινούς μήνες **11)** την απεργία των λιμενεργατών της Γαλλίας που επηρέασε και τις παραδόσεις καυσίμων **12)** στα νεότερα στοιχεία για τα αποθέματα των ΗΠΑ που την εβδομάδα 12 με 17.5 έπεσαν κατά 5.400.000 βαρέλια στα 320.400.000 βαρέλια **13)** στην εκ νέου αποδυνάμωση του δολαρίου το οποίο την 22.5 κυμαινόταν γύρω στο 1,58 σε σχέση με το ευρώ **14)** στη στασιμότητα της παραγωγής πετρελαίου των εκτός ΟΠΕΚ χωρών. Προβλέψεις που δημοσιεύθηκαν την 23.5 ανέφεραν ότι η παραγωγή το 2008 θα παραμείνει στα 49.560.000 βαρέλια την ημέρα δηλαδή λιγότερα απ' ότι αρχικά είχε εκτιμηθεί. Από όλους τους ανωτέρω λόγους, σοβαρότερος ήταν η αχαλίνωτη κερδοσκοπία των επενδυτικών εταιριών που στοιχημάτιζαν ότι το πετρέλαιο θα ανέβει στα 200 δολάρια το βαρέλι και ωθούσαν την τιμή προς τα πάνω. Ενδιάμεσα, όμως, προέβαιναν σε κινήσεις profit taking δηλαδή κατοχύρωσης των κερδών. Πωλούσαν με τη νέα άνοδο και στη συνέχεια μόλις έπεφταν προσωρινά οι τιμές τοποθετούνταν ξανά σε προθεσμιακά συμβόλαια.

✓ **Ιούνιος του 2008.** Τις πρώτες πέντε ημέρες του Ιουνίου κυμάνθηκε μεταξύ 120,84 και 129,35 δολάρια το βαρέλι. Αίφνης την 6^η Ιουνίου 2008 η τιμή απογειώθηκε πραγματοποιώντας το μεγαλύτερο ιστορικό άλμα σε μια ημέρα και κατέγραψε εντυπωσιακό τετραπλό ιστορικό υψηλό. Οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 136,69, δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούλιο ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα 138,12 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 138,53 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Ιούλιο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 139,12 δολάρια. Η νέα εκτόξευση των τιμών του πετρελαίου αποδόθηκε: **α)** στην άνοδο της ισοτιμίας του ευρώ και την πτώση της ισοτιμίας του δολαρίου ΗΠΑ λόγω της αίσθησης που διαχύθηκε στις αγορές μετά το Δ.Σ της ΕΚΤ της 5.6.2008 ότι στην επόμενη συνεδρίαση της 3.7 τα επιτόκια της ζώνης του ευρώ θα αυξηθούν κατά 0,25% **β)** στην έκθεση της Morgan Stanley που ανέφερε ότι η ζήτηση πετρελαίου από τις αναδυόμενες αγορές της Ασίας θα αυξηθεί περισσότερο και ότι τα περιορισμένα αποθέματα των κρατών του δυτικού ημισφαιρίου θα οδηγήσουν τις τιμές του πετρελαίου στα 150 δολάρια μέχρι την 4.7.2008 **γ)** στις δηλώσεις του Ισραηλινού υπουργού μεταφορών ότι η χώρα του θα επιτεθεί στο Ιράν, δεύτερη μεγαλύτερη παραγωγός χώρα του ΟΠΕΚ, εάν αυτό δεν εγκαταλείψει το πυρηνικό του πρόγραμμα **δ)** στη μεγάλη πτώση των χρηματιστηρίων με αποτέλεσμα τα κεφάλαια αυτών να διοχετευθούν σε προθεσμιακά συμβόλαια πετρελαίου **ε)** στην υπερβολική εκτίμηση της μεγαλύτερης εταιρίας πετρελαίου της Ρωσίας Γκατσπρόμ ότι η τιμή του πετρελαίου θα εκτιναχθεί το 2009 στα 250 δολάρια το βαρέλι **ζ)** στον ισχυρισμό της Διεθνούς Υπηρεσίας Ενέργειας (International Energy Agency, IEA) ότι οι υψηλές τιμές του πετρελαίου ήταν απαραίτητες για να περιορισθεί η υπερβολική ζήτηση και να γίνει μια διόρθωση των τιμών **η)** στην ανακοίνωση την 11.6 της στατιστικής υπηρεσίας του Υπουργείου Ενέργειας των ΗΠΑ «Energy Information Administration» ότι τα αποθέματα αργού πετρελαίου στις ΗΠΑ μειώθηκαν την εβδομάδα που έληξε στις 6 Ιουνίου σε σύγκριση με την προηγούμενη εβδομάδα κατά 4.600.000 βαρέλια ενώ οι αναλυτές είχαν προβλέψει μείωση κατά 1.100.000 βαρέλια **ζ)** στη συνεχιζόμενη κερδοσκοπία στα προθεσμιακά συμβόλαια (futures). Με μεγάλο ενδιαφέρον οι αγορές ανέμεναν τα συμπεράσματα των εποπτικών αρχών των ΗΠΑ και του Ηνωμένου Βασιλείου για την κερδοσκοπία στα προθεσμιακά συμβόλαια πετρελαίου που ο ΟΠΕΚ θεωρούσε σαν την κύρια αιτία της ανόδου των τιμών. Την 16.6 καταγράφηκε νέο ιστορικό υψηλό όλων των εποχών μόνο στην προθεσμιακή αγορά: η τιμή του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας με παράδοση τον Αύγουστο έφθασε ενδοσυνεδριακά μέχρι και τα 139,32 δολάρια το βαρέλι ενώ η τιμή του αμερικανικού αργού με παράδοση τον Ιούλιο μέχρι και τα 139,89 δολάρια έχοντας σημειώσει άνοδο 40% από την αρχή του έτους. Την **26.6.2008** οι τιμές του πετρελαίου σημείωσαν τετραπλό ιστορικό υψηλό όλων των εποχών **σπάζοντας το φράγμα των 140 δολαρίων:** Οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 138,94 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Αύγουστο ενδοσυνεδριακά έφθασαν μέχρι και τα 140,56 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 138,95 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Αύγουστο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 140,39 δολάρια. Την 27.6 σημειώθηκε νέο τετραπλό ιστορικό υψηλό όλων των εποχών: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 139,04 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Αύγουστο ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα 142,97 δολάρια. Οι τιμές

του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 139,73 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Αύγουστο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 142,99 δολάρια. Την **30.6.2007** σημειώθηκε νέο τριπλό αυτή τη φορά ιστορικό υψηλό όλων των εποχών: οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Αύγουστο ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα **143,91 δολάρια**. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 139,98 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Αύγουστο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 143,67 δολάρια.

Η νέα απογείωση των τιμών του πετρελαίου αποδόθηκε στους εξής λόγους: **α)** την υποχώρηση του δολαρίου **β)** την άνοδο του πληθωρισμού που οδήγησε τους επενδυτές να πωλήσουν μετοχές και να τοποθετηθούν σε συμβόλαια πετρελαίου και άλλων εμπορευμάτων προκειμένου να αντισταθμίσουν τις απώλειες από την πληθωριστική διάβρωση **γ)** την πρόβλεψη του προέδρου του ΟΠΕΚ και υπουργού πετρελαίου της Αλγερίας Χακίμπ Κελίλ ότι οι τιμές του πετρελαίου μπορεί να κυμανθούν στη διάρκεια του καλοκαιριού μεταξύ 150 και 170 δολαρίων το βαρέλι καθώς η παγκόσμια ζήτηση αυξάνεται την εποχή αυτή ενώ το δολάριο εξακολουθεί να υποχωρεί. Ο Κελίλ πρόσθεσε ότι η άνοδος των τιμών δεν σχετίζεται με την προσφορά η οποία ευρίσκεται σε ικανοποιητικά επίπεδα. Σε παρόμοια δήλωση προέβη αξιωματούχος του Ιράν που πρόβλεψε ότι η τιμή του πετρελαίου θα αυξηθεί το καλοκαίρι στα 150 δολάρια το βαρέλι **δ)** τη δήλωση του αξιωματούχου της Λιβύης Σόκρι Γκάνεν προς το πρακτορείο Ρόιτερς ότι η χώρα του μελετά μείωση της παραγωγής πετρελαίου σε αντίδραση της πολιτικής των ΗΠΑ να επεκτείνει την αρμοδιότητά της ελέγχου των τιμών και πέραν των ορίων της επικρατείας τους **ε)** τη συνεχιζόμενη φραστική ένταση μεταξύ Ισραήλ και Ιράν με το πρώτο να απειλεί να καταστρέψει τις πυρηνικές εγκαταστάσεις του Ιράν και το τελευταίο να αντιδρά με δηλώσεις του τύπου «προετοιμάζουμε 320.000 τάφους για τα εχθρικά στρατεύματα» ή «μπορούμε να επιβάλλουμε ελέγχους στα στενά του κόλπου του Ορμούζ» από όπου διέρχεται το 40% του παγκόσμιου εξαγόμενου πετρελαίου.

✓ **Ιούλιος του 2008.** Η τιμή του πετρελαίου ανέβηκε και την 1.7.2008 όπου κατέγραψε ιστορικό υψηλό μόνο στο κλείσιμο της αγοράς όψεως (spot). Η τιμή του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στα 139,56 δολάρια το βαρέλι και η τιμή του αμερικανικού αργού στα 141,08 δολάρια. Η άνοδος της τιμής αποδόθηκε στη βεβαιότητα ότι η ΕΚΤ θα αυξήσει την 3.7 τα επιτόκια και στην έλλειψη της παγκόσμιας προσφοράς πετρελαίου. Ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας (International Energy Agency) μείωσε τα στοιχεία για τη δυνατότητα παγκόσμιας παραγωγής πετρελαίου κατά 2.700.000 βαρέλια την ημέρα στα 95.330.000 βαρέλια την ημέρα μέχρι το 2012. Τη 2.7 είχαμε νέο τετραπλό υψηλό όλων των εποχών. οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 143,09 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Αύγουστο ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα 144,95 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 143,76 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Αύγουστο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 144,32 δολάρια. Η νέα απογείωση της τιμής του πετρελαίου αποδόθηκε στην πτώση του δολαρίου (1,5888 – χαμηλό δύομισι μηνών), στη μεγαλύτερη του αναμενόμενου πτώση των αποθεμάτων των ΗΠΑ σε αργό πετρέλαιο κατά 2.000.000 βαρέλια στα 299.800.000 βαρέλια και στη συνεχιζόμενη ένταση μεταξύ του Ισραήλ και του Ιράν που είναι η δεύτερη μεγαλύτερη παραγωγός χώρα πετρελαίου στον κόσμο. Την 3.7.2008 καταγράφηκε, επίσης, νέο τετραπλό υψηλό όλων των εποχών. Οι τιμές του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 145,41 δολάρια το βαρέλι και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Αύγουστο ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα 146,69 δολάρια. Οι τιμές του Αμερικανικού αργού στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στα 145,33 δολάρια και στην προθεσμιακή αγορά με παράδοση τον Αύγουστο ενδοσυνεδριακά η τιμή έφθασε μέχρι και τα 145,85 δολάρια. Ο υπουργός πετρελαίου της Σαουδικής Αραβίας Αλί αλ Ναίμι επανέλαβε τη θέση του ότι η αύξηση της τιμής οφείλεται στην κερδοσκοπία και ότι δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα από πλευράς προσφοράς ενώ ανανέωσε την υπόσχεσή του ότι η χώρα του θα αυξήσει την παραγωγή εάν αυξηθεί η ζήτηση. Ο πρόεδρος της Βενεζουέλας Ούγκο Τσάβες δήλωσε ότι μια τιμή 100 δολαρίων το βαρέλι είναι πολύ ικανοποιητική και ότι για τις υπερβολικές αυξήσεις των τιμών δεν ευθύνεται η χώρα του. Πέραν των δηλώσεων των επισήμων γεγονός ήταν ότι από το 2002 μέχρι την περίοδο αυτή η τιμή του πετρελαίου είχε επταπλασιαστεί απειλώντας την παγκόσμια ανάπτυξη, τον έλεγχο των τιμών και την κοινωνική ειρήνη στον πλανήτη. Την **11.7.2008** καταγράφηκε νέο ιστορικό υψηλό αλλά μόνο στα προθεσμιακά συμβόλαια με παράδοση τον Αύγουστο. Η τιμή του πετρελαίου της Βορείου Θάλασσας ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τα **147,50 δολάρια** και του Αμερικανικού αργού μέχρι τα 147,27 δολάρια το βαρέλι. Ο Υπουργός Πετρελαίου της

Σαουδικής Αραβίας Αλί αλ Ναίμι επανέλαβε τη θέση του ότι η αύξηση της τιμής οφείλεται στην κερδοσκοπία και ότι δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα από πλευράς προσφοράς ενώ ανανέωσε την υπόσχεσή του ότι η χώρα του θα αυξήσει την παραγωγή εάν αυξηθεί η ζήτηση.

Ψ Στη συνέχεια οι τιμές του πετρελαίου παρουσίασαν αξιοσημείωτη **σταδιακή πτώση** για να φθάσουν την 20^η Νοεμβρίου 2008 στην αγορά όψεως τα 44,18 δολάρια και την 23 Δεκεμβρίου 2008 τα 30,03 δολάρια. Ανέκαμψαν το Μάιο του 2009 όταν έφθασαν μέχρι και τα 65,44 δολάρια.

Old Lady = προσωνύμιο της Τράπεζας της Αγγλίας, της κεντρικής τράπεζας του Ηνωμένου Βασιλείου που εδρεύει στη Threadneedle Street του Λονδίνου και για το λόγο αυτό αποκαλείται και Old Lady of Threadneedle Street. Ονομάζεται «γηραιά κυρία» (old lady) διότι είναι η αρχαιότερη κεντρική τράπεζα της Ευρώπης ιδρυθείσα το 1694.

OLED, Organic Light-Emitting Diode = οργανική δίοδος έκδοσης φωτός. Πρόκειται για μια τεχνική που χρησιμοποιείται στις οθόνες των ηλεκτρονικών υπολογιστών, των τηλεοράσεων, των φορητών συσκευών που λειτουργούν με οθόνη, στις εφαρμογές διαφήμισης και πληροφόρησης και στα φωτιστικά σώματα. Είναι ένας ειδικός τύπος δίοδου έκδοσης φωτός (LED, Light-Emitting Diode) στην οποία το εκδοτικό υπόστρωμα περιλαμβάνει ένα λεπτό φιλμ ορισμένων οργανικών συστατικών. Το ηλεκτροφωτιστικό υπόστρωμα μπορεί να περιλαμβάνει μία πολυμερική ουσία που επιτρέπει την εναπόθεση πολύ κατάλληλων οργανικών συστατικών όπως για παράδειγμα σε γραμμές και στήλες επί ενός επίπεδου μεταφορέα με τη χρήση μιας απλής εκτυπωτικής μεθόδου. Με τον τρόπο αυτό δημιουργείται μία μήτρα pixels που μπορεί να παρέχει διαφορετικά έγχρωμα φώτα. Σήμερα, η τεχνική αυτή δέχεται τον ανταγωνισμό της επίδειξης υγρών κρυστάλλων (LCD).

Ombudsman = διαμεσολαβητής. Βλέπετε όρους: **1)** European Ombudsman και **2)** Hellenic Ombudsman for Banking - Investment Services (H.O.B.I.S).

Omnibus account = λογαριασμός - όχημα. Ένας λογαριασμός που τηρείται από ένα διαμεσολαβητή της αγοράς (broker) ή ένα διαπραγματευτή συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης (futures) μαζί με άλλον διαμεσολαβητή ή διαπραγματευτή futures και στον οποίο όλοι οι υπόλοιποι λογαριασμοί των ιδίων προσώπων συνδυάζονται και εκτελούνται μάλλον μόνο στο όνομα του πρώτου προκειμένου να καταστήσουν πιο εύκολη τη διαχείριση των μεταξύ τους συναλλαγών.

On-balance sheet financing = χρηματοδότηση εμφανιζόμενη στον ισολογισμό. Είναι κάθε μορφή άμεσης χρέωσης ή χρηματοδότησης μέσω μετοχικών τίτλων (equity funding) μιας επιχείρησης. Στην περίπτωση χρέους εμφανίζεται στον ισολογισμό σαν υποχρέωση (liability). Στην περίπτωση της χρηματοδότησης μέσω μετοχικών τίτλων εμφανίζεται στον ισολογισμό σαν μετοχικό κεφάλαιο των ιδιοκτητών. Κάθε αποκτώμενο περιουσιακό στοιχείο επίσης εμφανίζεται στον ισολογισμό.

One-stop shopping = μονοθυρική πρόσβαση. Είναι το κατάστημα που προσφέρει στους πελάτες προϊόντα και υπηρεσίες σε τέτοια ευρεία έκταση ώστε να ικανοποιεί όλες τις ανάγκες τους και να μη χρειάζονται να κάνουν στάση σε άλλο κατάστημα. π.χ. ένα γιγαντιαίο πολυκατάστημα διαθέτει προϊόντα πάσης φύσης όπως τρόφιμα, είδη ένδυσης, υπόδησης, ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά είδη, έπιπλα, σχολικά είδη και είδη γραφείου και μία ευρεία σειρά υπηρεσιών όπως γραφείο ταξιδίων, τραπεζικές θυρίδες, εισιτήρια θεάτρου και άλλων πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων.

Oneworld Alliance = δίκτυο αεροπορικών εταιριών για την εξυπηρέτηση των διασυνοριακών πτήσεων σε παγκόσμιο επίπεδο και τη σύνδεση αυτών με τα τοπικά αεροδρόμια των επί μέρους κρατών. Συμμετέχουν η British Airways με έδρα το Λονδίνο, η American Airlines με έδρα το Φορτ Γουόρθ του Ντάλλας, η Cathay Pacific Airways Limited με έδρα το Χονγκ Κονγκ, η φινλανδική Finnair με έδρα το Ελσίνκι, η ισπανική Iberia με έδρα τη Μαδρίτη, η Lan της Χιλής με έδρα το Σαντιάγκο, η ουγγρική Malén Hungarian Airlines με έδρα τη Βουδαπέστη, η αυστραλιανή Qantas (**Queensland and Northern Territory Aerial Services**) με έδρα το Μάσκοτ και η ιορδανική Royal Jordanian με έδρα το Αμμάν. Η Oneworld πραγματοποιεί 8.600 πτήσεις την ημέρα σε 570 προορισμούς και σε 136 χώρες.

On line banking = τραπεζική ανοικτής γραμμής. Ένα σύστημα που επιτρέπει σε άτομα να διεκπεραιώνουν τραπεζικές συναλλαγές μέσω του διαδικτύου από το σπίτι τους ή από οποιοδήποτε άλλο μέρος χωρίς να είναι αναγκαία η φυσική τους παρουσία σε ένα τραπεζικό υποκατάστημα. Κάποιες παραδοσιακές τράπεζες παρέχουν επιπρόσθετα και υπηρεσίες on line όπως πληροφορίες για υπόλοιπο τραπεζικού λογαριασμού, μεταφορές ποσών από λογαριασμό σε λογαριασμό, πληρωμές αξιογράφων, παροχή δανείων και έκδοση πιστωτικών καρτών. Υπάρχουν, όμως, και τράπεζες που δραστηριοποιούνται αποκλειστικά ή σχεδόν αποκλειστικά στην τραπεζική ανοικτής γραμμής (on line banks). Διακρίνουμε δύο μοντέλα:

■ των ΗΠΑ που περιορίζεται σε ορισμένες μόνο τραπεζικές υπηρεσίες όπως καταθέσεις και αναλήψεις χωρίς μετρητά. Το κύριο πλεονέκτημα που προσφέρουν οι τράπεζες on line των ΗΠΑ είναι το υψηλό επιτόκιο στις καταθέσεις και μικρή προμήθεια για τις αναλήψεις ποσών με επιταγή. Μειονέκτημα αποτελεί ότι δεν διαθέτουν συνήθως δίκτυο ATMs και οι πελάτες μπορούν να πληρώσουν έξοδα για κάθε επιταγή. Πάντως, η προσφορά υπηρεσιών χαμηλότερου κόστους και υψηλότερου επιτοκίου στις καταθέσεις είναι αναμφισβήτητη διότι οι τράπεζες αυτές έχουν πολύ χαμηλότερο λειτουργικό κόστος αφού δεν διαθέτουν δίκτυο υποκαταστημάτων ούτε μεγάλο αριθμό υπαλλήλων. Ο πελάτης από την πλευρά του εξοικονομεί χρόνο διότι δεν είναι υποχρεωμένος να μεταβεί στην τράπεζά του. Οι γνωστότερες on line τράπεζες στις ΗΠΑ είναι η Net Bank, η Telebank, η Compubank και η US Access Bank Online

■ της Ευρώπης οι on line τράπεζες της οποίας μπορεί να διαθέτουν δίκτυο υποκαταστημάτων και ATMs ενώ προσφέρουν εκτός από καταθετικά και δανειοδοτικά προϊόντα και άλλες υπηρεσίες όπως διενέργεια χρηματιστηριακών πράξεων και επενδύσεις σε τίτλους. Μερικές από αυτές παρέχουν ισχυρά κίνητρα για την προσέλκυση πελατείας όπως υψηλό επιτόκιο σε λογαριασμούς ταμιευτηρίου ή προθεσμίας ή τόκο σε λογαριασμούς όψεως, εάν το επιτρέπει η εθνική νομοθεσία, μη επιβάρυνση με μηνιαία χρέωση λόγω της κίνησης του λογαριασμού ή ειδικές προσφορές για νέους πελάτες (δωρεάν πρόσβαση στο Internet ή δωρεάν ταξίδια κλ.). Γνωστότερες τράπεζες που προσφέρουν on line υπηρεσίες είναι στη Γερμανία η Advance Bank, η Comdirect και η Deutsche Bank 24, στη Γαλλία η Banque Directe και η BNPNET, στην Ιταλία η Banco di Roma και η Banco Ambrosiano Veneto, στην Ισπανία η Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, στη Σουηδία η SEB και στη Νορβηγία, Φινλανδία και στις άλλες σκανδιναβικές χώρες η Solo, θυγατρική της Merita Nordbanken.

OPEC, Organisation of Petroleum Exporting Countries = Οργανισμός Πετρελαιοεξαγωγικών Κρατών. Ένας μόνιμος διακυβερνητικός οργανισμός που παράγει το 50% της παγκόσμιας παραγωγής πετρελαίου και λειτουργεί σαν καρτέλ για τον έλεγχο της παραγωγής και των τιμών του πετρελαίου.

● Συστάθηκε στη σύνοδο της Βαγδάτης στις 10-14 Σεπτεμβρίου του 1960 από πέντε ιδρυτικά μέλη: 1) Βενεζουέλα 2) Ιράκ 3) Ιράν 4) Κουβέιτ και 5) Σαουδική Αραβία. Στη συνέχεια προσχώρησαν άλλα οκτώ μέλη: 6) Κατάρ (1961) 7) Ινδονησία (1962) 8) Λιβύη (1962) 9) Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (1967) 10) Αλγερία (1969) 11) Νιγηρία (1971) 12) Εκουαδór (1973) και 13) Γκαμπόν (1975). Από τα μέλη αυτά το Εκουαδór και η Γκαμπόν αποχώρησαν τα έτη 1992 και 1994 αντίστοιχα ενώ η Ινδονησία αποχωρεί στα τέλη του 2008 διότι έπαψε να είναι εξαγωγική χώρα αφού η παραγωγή της έπεσε σε 1.000.000 βαρέλια την ημέρα. Η ποσότητα αυτή αντιστοιχεί στο 80% της εγχώριας ζήτησης, γεγονός που την έχει αναγκάσει να εισάγει το υπόλοιπο 20%.

● Σύμφωνα με το καταστατικό του OPEC, ο κύριος σκοπός του είναι να συντονίζει και να ενοποιεί τις πετρελαϊκές πολιτικές μεταξύ των κρατών μελών για να εξασφαλίζει α) λογικές και σταθερές τιμές για τους παραγωγούς πετρελαίου β) μία επαρκή, οικονομική και κανονική προσφορά πετρελαίου στα κράτη-καταναλωτές και γ) μία λογική απόδοση του κεφαλαίου όσων επενδύουν στην πετρελαϊκή βιομηχανία.

● Η έδρα του OPEC ήταν αρχικά στη Γενεύη, αλλά την 1.9.1965 μεταφέρθηκε στη Βιέννη. Η λειτουργία του οργανισμού χρηματοδοτείται από ίσες εισφορές των κρατών μελών.

● Η σύνοδος των Υπουργών Πετρελαίου των κρατών μελών, στην οποία προεδρεύει ένα μέλος της, συνέρχεται δύο φορές το χρόνο για να εξετάσει τις επικρατούσες συνθήκες στη διεθνή αγορά πετρελαίου και τις προβλέψεις των αναλυτών για τις μελλοντικές εξελίξεις προκειμένου να λάβει τις απαραίτητες αποφάσεις για τη σταθεροποίηση των τιμών του πετρελαίου. Συνήθως, εάν οι τιμές κινούνται σε χαμηλά επίπεδα μειώνει την ημερήσια παραγωγή πετρελαίου ώστε να αυξηθούν οι τιμές και όταν αυτές ευρίσκονται σε εξαιρετικά υψηλά επίπεδα αυξάνει την παραγωγή ώστε να συγκρατηθούν οι τιμές.

- Η Γραμματεία του ΟΡΕC, που εδρεύει στη Βιέννη και της οποίας προϊστάται ο Γενικός Γραμματέας, είναι το εκτελεστικό όργανο των αποφάσεων του οργανισμού και ταυτόχρονα παρέχει στη σύνοδο των Υπουργών υποστηρικτικές εργασίες, έρευνες για την κατάσταση στις οικονομικές, χρηματοοικονομικές και πετρελαϊκές αγορές, αναφορές και στατιστικά στοιχεία ενώ προβαίνει σε δημοσιεύσεις σχετικές με το έργο του οργανισμού, δέχεται επισκέψεις και οργανώνει σεμινάρια και διαλέξεις.

Open basis repos = συμβόλαιο επαναγοράς (repo/repurchase agreement) μη καθορισμένου χρόνου. Η συμφωνία ανανεώνεται αυτόματα καθημερινά ή σε αραιότερα χρονικά διαστήματα και ο δανειστής ή ο δανειζόμενος έχει το δικαίωμα να σπάσει το συμβόλαιο όποτε το θελήσει. Το επιτόκιο που πληρώνεται είναι υψηλότερο από τα 24ωρα συμβόλαια επαναγοράς και υπόκειται σε αναπροσαρμογή ανάλογα με την κίνηση των επιτοκίων της αγοράς.

Open-end fund = ανοικτό επενδυτικό κεφάλαιο. Μία επενδυτική εταιρία με μεταβλητό κεφάλαιο στο οποίο οι επενδυτές μπορούν να εισέλθουν και να αποχωρήσουν ελεύθερα. Οι εταιρίες αυτές έχουν την ευχέρεια να εκδίδουν απεριόριστα και να πωλούν νέες μονάδες ενώ υποχρεούνται να εξοφλούν άμεσα τους επενδυτές που επιθυμούν να ρευστοποιήσουν τη συμμετοχή τους και να εξέλθουν του κεφαλαίου. Το αντίθετο είναι το κλειστό επενδυτικό κεφάλαιο (βλέπετε όρο Closed-end fund).

Open market operation = πράξη ανοικτής αγοράς. Μία πράξη εκτελούμενη με πρωτοβουλία της κεντρικής τράπεζας στις χρηματοπιστωτικές αγορές με τις ακόλουθες μορφές:

- αγορά ή πώληση στοιχείων του ενεργητικού χωρίς αναστροφή (outright) τοις μετρητοίς ή προθεσμιακά (spot or forward)
- αγορά ή πώληση στοιχείων του ενεργητικού με αναστροφή (repurchase agreement)
- παροχή ή λήψη δανείου έναντι εγγυήσεων
- έκδοση πιστοποιητικών χρέους της κεντρικής τράπεζας
- αποδοχή καταθέσεων.

Οι πράξεις ανοικτής αγοράς διαδραματίζουν ένα σημαντικό ρόλο στη νομισματική πολιτική του Ευρωσυστήματος για τη διαμόρφωση των επιτοκίων, τη διαχείριση της ρευστότητας της αγοράς και τη σηματοδότηση της κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής. Το κυριότερο μέσο είναι οι αντιστρεπτές πράξεις εφαρμοζόμενες στη βάση αντίστροφων συναλλαγών ή εγγυημένων δανείων. Μία αντίστροφη συναλλαγή (repurchase agreement or repo) επιτρέπει στην κεντρική τράπεζα να αυξάνει τη ρευστότητα του πιστωτικού ιδρύματος (ΠΙ). Η διαδικασία είναι η εξής: η κεντρική τράπεζα αγοράζει τίτλους από τα ΠΙ και πιστώνει τους λογαριασμούς αυτών με ρευστό χρήμα. Σε μία προκαθορισμένη μελλοντική ημερομηνία και με προσυμφωνημένο επιτόκιο η κεντρική τράπεζα επιστρέφει τους τίτλους στο ΠΙ και πιστώνεται με το ποσό των χρημάτων που είχε δανείσει πλέον των τόκων. Αυτή η πράξη αποτελεί ένα δάνειο μετρητών που χορηγεί η κεντρική τράπεζα έναντι της εγγύησης των τίτλων. Υπάρχει και εντελώς αντίθετη συναλλαγή (reverse repo) για την απορρόφηση ρευστότητας. Στην περίπτωση αυτή η κεντρική τράπεζα δανίζεται χρήματα τοις μετρητοίς από τα ΠΙ και παραδίδει σαν εγγύηση τίτλους. Το κέρδος για τα ΠΙ είναι οι τόκοι κατά την αντιστροφή της πράξης. Το Ευρωσύστημα μπορεί, επίσης, να χρησιμοποιήσει τις άμεσες αγορές και πωλήσεις χωρίς αντιστροφή (outright transactions), την έκδοση πιστοποιητικών χρέους (debt certificates), τις πράξεις ανταλλαγής ξένων νομισμάτων (foreign exchange swaps) και την αποδοχή προθεσμιακών καταθέσεων (fixed - term deposits). Οι πράξεις ανοικτής αγοράς πραγματοποιούνται με πρωτοβουλία της ΕΚΤ, η οποία αποφασίζει για τους όρους, τις προϋποθέσεις και το μέσο που θα χρησιμοποιήσει. Μπορεί να εκτελεστούν στη βάση τυποποιημένων ή ταχέων δημοπρασιών ή με διμερείς διαδικασίες. Σχετικά με το σκοπό τους, τη συχνότητα αυτών και τις διαδικασίες διακρίνονται στις επόμενες τέσσερις κατηγορίες:

EUROSYSTEM OPEN MARKET OPERATIONS

► **Main refinancing operations, MROs** = πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης. Είναι οι πλέον σημαντικές πράξεις ανοικτής αγοράς και διενεργούνται σαν αντιστρεπτές πράξεις παροχής ρευστότητας έναντι ασφάλειας (collateral), με εβδομαδιαία συχνότητα και με λήξη μίας εβδομάδας. Εκτελούνται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες στη βάση τυποποιημένων δημοπρασιών ανταγωνιστικού επιτοκίου με ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς και η κατανομή

τους γίνεται με τη διαδικασία πολλαπλού επιτοκίου. Συμβάλλουν κύρια στη διαμόρφωση των βραχυπρόθεσμων επιτοκίων και τη μετάδοση του νομισματικού μηνύματος.

► **Longer - term refinancing operations, LTROs** = πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης. Είναι αντιστρεπτές πράξεις παροχής ρευστότητας με μηνιαία συχνότητα και με λήξη τριών μηνών. Εκτελούνται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες με τυποποιημένες δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου. Με αυτές τις πράξεις το Ευρωσύστημα δεν επιθυμεί να στείλει μηνύματα στην αγορά δηλαδή να σηματοδοτήσει την κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής αλλά μόνο να συμβάλει στη διαμόρφωση των επιτοκίων. Η ημερομηνία εκτέλεσης των τακτικών πράξεων πιο μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης είναι η τελευταία Τετάρτη κάθε ημερολογιακού μήνα. Έκτακτες LTROs διενεργούνται σε καταστάσεις κρίσης της αγοράς όπως η πιστωτική κρίση του 2007 που προέκυψε από την κατάρρευση της ενυπόθηκης αγοράς στεγαστικών δανείων υψηλού κινδύνου (sub-prime mortgage market) των ΗΠΑ.

► **Fine - tuning operations** = πράξεις για την εξομάλυνση απρόσμενων και βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας. Εκτελούνται σε μια βάση ad hoc με σκοπό τη διαχείριση της ρευστότητας και ιδιαίτερα την ελάφρυνση των επιπτώσεων επί των επιτοκίων που απορρέουν από αιφνίδιες διακυμάνσεις της ρευστότητας στην αγορά. Λαμβάνουν κύρια τη μορφή αντιστρεπτέων πράξεων αλλά μπορούν επίσης να έχουν τον τύπο της ανταλλαγής ξένων νομισμάτων και αποδοχής καταθέσεων καθορισμένης ημερομηνίας λήξης. Μπορούν να λάβουν τη μορφή πράξεων παροχής ή απορρόφησης ρευστότητας. Εκτελούνται, κανονικά, από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες μέσω τυποποιημένων δημοπρασιών. Πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας είναι δυνατό να διενεργούνται την τελευταία ημέρα ορισμένης περιόδου τήρησης υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών, προκειμένου να αποκαθίστανται διακυμάνσεις της ρευστότητας που τυχόν σημειώνονται στο διάστημα που μεσολαβεί από την κατανομή του ποσού της τελευταίας πράξης κύριας αναχρηματοδότησης.

► **Structural operations** = διαρθρωτικές πράξεις. Λαμβάνουν τη μορφή αντιστρεπτέων πράξεων, άμεσων αγορών και πωλήσεων και έκδοσης πιστοποιητικών χρέους. Είναι πράξεις παροχής ρευστότητας και στοχεύουν στην προσαρμογή της διαρθρωτικής θέσης του Ευρωσυστήματος έναντι του χρηματοπιστωτικού τομέα. Εκτελούνται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες και στην περίπτωση των αντιστρεπτέων πράξεων και της έκδοσης πιστοποιητικών χρέους εκτελούνται μέσω τυποποιημένων δημοπρασιών ενώ στις άμεσες αγορές και πωλήσεις μέσω διμερών διαδικασιών.

Open order = ανοικτή εντολή. Μία εντολή για την αγορά ή πώληση ενός χρεογράφου που παραμένει σε ισχύ μέχρι να εκτελεσθεί ή να ακυρωθεί. Για παράδειγμα, ένας διαπραγματευτής χρεογράφων μιας ευρωπαϊκής τράπεζας δίνει ανοικτή εντολή σε ένα διαπραγματευτή χρεογράφων μιας τράπεζας των ΗΠΑ να αγοράσει ή να πωλήσει ένα ομόλογο εάν η τιμή του προσεγγίσει την επιθυμητή τιμή μέχρι τη λήξη των συναλλαγών στις ΗΠΑ. Αυτό συνήθως γίνεται λόγω των διαφορετικών χρονικών ζωνών της Ευρώπης και των ΗΠΑ. Εάν ο διαπραγματευτής των ΗΠΑ βρει την υποδειχθείσα τιμή μέχρι το τέλος των συναλλαγών στις ΗΠΑ τότε κλείνει την πράξη, εάν όχι η ανοικτή εντολή ακυρώνεται.

Open-outcry = μέθοδος διαπραγμάτευσης συνήθως στα χρηματιστήρια συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης (futures) και στα χρηματιστήρια εμπορευμάτων (commodities exchanges) με αντιφώνηση και κίνηση των χεριών (through shouting and hand signals). Ο αγοραστής ή ο πωλητής εκφωνεί δυνατά την προσφορά του ώστε να είναι σε επήκοο όλων των άλλων διαπραγματευτών.

Open position = ανοικτή θέση. Κάθε συναλλαγή που δεν έχει διακανονισθεί με φυσική πληρωμή ή δεν έχει αντισταθμισθεί με μία ίση και αντίθετη συναλλαγή της ίδιας ημέρας αξίας.

Open – Revolving Credit = ανοικτή – ανακυκλούμενη πίστωση. Μία διαρκής πίστωση τράπεζας προς ένα πελάτη της με ένα σχετικά υψηλό εισόδημα ή σε μια επιχείρηση με ικανοποιητική πιστοληπτική διαβάθμιση. Στον πιστούχο εγκρίνεται ένα όριο χρηματοδότησης για ορισμένο χρονικό διάστημα και παρέχεται η δυνατότητα απεριόριστου αριθμού αναλήψεων μέσα στο χρόνο αυτό αρκεί το σύνολο της αξίας των αναλήψεων να μη υπερβαίνει το πιστωτικό όριο. Σε περίπτωση εξόφλησης αναλήψεων, το πιστωτικό όριο αποκαθίσταται. Συνήθως, ο πελάτης επιλέγει το ποσοστό ελάχιστης καταβολής που επιθυμεί επί του εκάστοτε χρεωστικού υπολοίπου ενώ τίθεται και ένα μηνιαίο ελάχιστο όριο καταβολής

(π.χ 50 ευρώ). Ο πελάτης έχει επίσης τη δυνατότητα ολικής ή μερικής αποπληρωμής. Το επιτόκιο της δανειακής αυτής κατηγορίας καθορίζεται περίπου στο ύψος των επιτοκίων των καταναλωτικών δανείων.

Open Systems Interconnection = βλέπετε όρο «OSI».

Operating expenses = λειτουργικές δαπάνες. Περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, το εργατικό κόστος, το κόστος των υλικών και υπηρεσιών, οι αποσβέσεις και οι κάτω του αρτίου αποτιμήσεις χρεογράφων και άλλων περιουσιακών στοιχείων, οι φόροι, τα τέλη και οι συνδρομές.

Operating System, OS = λειτουργικό σύστημα Η/Υ. Ένα σύνολο προγραμμάτων που χρησιμοποιούνται για να ελέγχουν, βοηθούν, συντονίζουν και επιβλέπουν όλα τα άλλα προγράμματα που τρέχουν σε ένα ηλεκτρονικό υπολογιστή. Λειτουργικά συστήματα είναι π.χ το MS-DOS, το Linux (LynxOS), τα Microsoft Windows (3.x, 9x, NT, 2000, Me, XP, Vista, Windows Server 2008), το Macintosh (Mac-OS X) της εταιρίας Apple, το VMS (Virtual Memory System) της εταιρίας Digital Equipment Corporation, τα λειτουργικά συστήματα της IBM OS/400, AIX, IBM System/38 και z/OS και η οικογένεια λειτουργικών συστημάτων CP/M που βασίζεται στον μικροεπεξεργαστή Z-80, το Micrium (MicroC/OS-II), το Novel (NetWare network operating system) και το QANTEL (BEST - Business Executive System for Timesharing).

Operational risk = λειτουργικός κίνδυνος. Είναι ο κίνδυνος της χρηματοοικονομικής και επιχειρηματικής ζημίας (financial and business loss) και της ζημίας φήμης (reputational damage) που μπορεί να υποστεί ο αντισυμβαλλόμενος λόγω βλάβης των πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων που δεν διεκπεραίωσαν έγκαιρα ή καθόλου την εντολή πληρωμής ή δεν παρείχαν τη σωστή πληροφόρηση στους διαχειριστές χαρτοφυλακίων, λαθών (errors), απαράδεκτης συμπεριφοράς στελεχών και υπαλλήλων (misconduct), ανεπαρκών ή αναποτελεσματικών εσωτερικών διαδικασιών και ελέγχων και διαχειριστικών αδυναμιών που μπορεί να οδηγήσουν σε απάτη (fraud), σε διαπραγμάτευση από εσωτερική πληροφόρηση (insider trading) και τελικά σε τεράστιες ζημιές ή εξωτερικών γεγονότων όπως φυσικών καταστροφών και τρομοκρατικών επιθέσεων που θέτουν εκτός λειτουργίας τα συστήματα διακανονισμού και επικοινωνιών ή/και μειώνουν την αξία των περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν αντικείμενα της συναλλαγής.

Operational risk management = διαχείριση λειτουργικού κινδύνου. Είναι το σύνολο των διαδικασιών που αποβλέπουν στη συνεχή και συστηματική ταυτοποίηση, ανάλυση, αναφορά, παρακολούθηση και καταγραφή των μέτρων αντιμετώπισης των λειτουργικών κινδύνων. Μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11.9.2001 στους δίδυμους πύργους της Νέας Υόρκης και το Πεντάγωνο στην Ουάσινγκτον, η διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου έγινε αντικείμενο μελέτης από τα διεθνή χρηματοπιστωτικά και άλλα ιδρύματα και οργανισμούς και στη συνέχεια τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και οι μεγάλες επιχειρήσεις έλαβαν μέτρα αντιμετώπισης αυτού. Συνέστησαν μία κεντρική μονάδα διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου που επικουρείται από α) επιχειρηματικές μονάδες μέσα σε κάθε διεύθυνση και β) από ομάδες εργασίες στις οποίες συμμετέχουν εκπρόσωποι όλων των εμπλεκόμενων διευθύνσεων για την αντιμετώπιση των οριζοντίων κινδύνων (horizontal risks) όπως αυτών που προκύπτουν από τη λειτουργία των πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων που είναι κοινά για όλη την επιχείρηση, από νομικά ζητήματα ή από θέματα συμμόρφωσης με τη νομοθεσία και τις λοιπές κανονιστικές διατάξεις, τις προμήθειες, τη διάθεση του απαραίτητου προσωπικού σε περιόδους κανονικής λειτουργίας αλλά και του προσωπικού ασφαλείας σε περίπτωση καθολικών απεργιών ώστε να εξασφαλισθεί η συνέχιση των απαραίτητων εργασιών της επιχείρησης μετά από κρίσιμα γεγονότα στη βάση του σχεδίου επιχειρηματικής συνέχειας (Business Continuity Plan). Τα μέτρα αντιμετώπισης του λειτουργικού κινδύνου διακρίνονται σε: α) προληπτικά (preventive) που αποσκοπούν στον περιορισμό της υλοποίησης ανεπιθύμητων καταστάσεων β) ερευνητικά (detective) για τον εντοπισμό περιπτώσεων και γεγονότων που μπορεί να υλοποιηθούν γ) προστατευτικά (protective) που λαμβάνονται για να περιορίσουν τις συνέπειες ενός ανεπιθύμητου γεγονότος και δ) διορθωτικά (corrective) που εφαρμόζονται για να επανορθώσουν τις δυσλειτουργίες που προκάλεσε ένας υλοποιηθείς ήδη λειτουργικός κίνδυνος. Οι λειτουργικοί κίνδυνοι ανάλογα με το μέγεθος αυτών κατατάσσονται σε διαβαθμίσεις όπως πολλοί υψηλοί (very

high), υψηλοί (high), μέτριοι (medium) που πρέπει να εξαλειφθούν άμεσα για να μην υλοποιηθούν και χαμηλοί (low) που ενδέχεται μετά από έγκριση του ανωτάτου διοικητικού οργάνου της επιχείρησης να μην εξαλειφθούν ολοκληρωτικά και παραμελητέοι (negligible) που σπάνια υλοποιούνται και δεν έχουν καμία σοβαρή συνέπεια που μπορεί πάλι μετά έγκριση του ανωτάτου οργάνου να μην εξαλειφθούν.

Opere citato (op.cit) = λατινική φράση χρησιμοποιούμενη ευρύτατα στη βιβλιογραφική παράθεση. Σημαίνει «στο αναφερθέν έργο ή σύγγραμμα». Ακολουθεί ο αριθμός παραπομπής. Αυτό γίνεται για να μην επαναλαμβάνεται συνέχεια ο τίτλος του συγγράμματος που χρησιμοποιείται στη βιβλιογραφία.

Opportunity cost = κόστος ευκαιρίας. Στη χρηματοοικονομική, το κόστος ευκαιρίας είναι το κόστος που προκύπτει από την πραγματοποίηση μιας συναλλαγής ή μιας επένδυσης σε σχέση με το διαφυγόν κέρδος που θα προέκυπτε από μία άλλη όσο το δυνατόν πιο συμφέρουσα συναλλαγή ή επένδυση. Άλλως, η διαφορά στην απόδοση μεταξύ μιας πραγματικής επένδυσης και μιας επιθυμητής επένδυσης προσαρμοζόμενης ως προς το σταθερό κόστος και το κόστος εκτέλεσης. Εάν η απόδοση της επιλεγείσας επένδυσης μειώνεται τόσο αυξάνει το χρηματοοικονομικό κόστος ευκαιρίας. Η διαφορά της απόδοσης είναι μία συνέπεια της έλλειψης δυνατότητας πραγματοποίησης όλων των επιθυμητών πράξεων. Στην οικονομική επιστήμη, κόστος ευκαιρίας ή εναλλακτικό ή σχετικό κόστος ενός αγαθού X ορίζεται η ποσότητα άλλου αγαθού Y, που πρέπει να θυσιασθεί ώστε να εξασφαλισθούν οι κατάλληλοι πόροι για να παραχθεί το αγαθό X. Στην περίπτωση αυτή, το κόστος ευκαιρίας (ΚΕ) υπολογίζεται με την εξής σχέση:

$$\text{ΚΕ} = \frac{\text{ποσότητα του Y που θυσιάζεται}}{\text{ποσότητα του X που παράγεται επί πλέον}} = \Delta Y / \Delta X$$

ποσότητα του X που παράγεται επί πλέον

Ο λόγος που το κόστος ευκαιρίας βαίνει αυξανόμενο είναι ότι συνήθως οι παραγωγικοί συντελεστές δεν είναι το ίδιο κατάλληλοι για την παραγωγή όλων των αγαθών. Κατά συνέπεια, η επιπρόσθετη αύξηση της παραγωγής ενός αγαθού σημαίνει όλο και περισσότερη ανάγκη απορρόφησης πόρων με αποτέλεσμα όσο αυξάνει η παραγόμενη ποσότητα να αυξάνει και το κόστος ευκαιρίας.

Opportunity portfolio = χαρτοφυλάκιο ευκαιρίας. Είναι τμήμα του συνολικού χαρτοφυλακίου ενός δυναμικού επενδυτικού κεφαλαίου που επενδύει στις διεθνείς αγορές. Οι επενδύσεις, συνήθως, πραγματοποιούνται σε ομόλογα και μετοχές σε ξένο νόμισμα.

Optical Character Reader = βλέπετε όρο OCR.

Optical fiber, OF = οπτική ίνα. Λεπτή γυάλινη ίνα, με διαφάνεια εκατομμύρια φορές μεγαλύτερη από το κοινό γυαλί, κατά μήκος της οποίας μπορεί να μεταδίδεται, με ελάχιστη εξασθένηση, μια φωτεινή δέσμη όπως π.χ δέσμη λέιζερ. Η οπτική ίνα αποτελείται από ένα κυλινδρικό πυρήνα με σχετικό υψηλό δείκτη διάθλασης, η τιμή του οποίου ελαττώνεται ομοιόμορφα ή απότομα και κλιμακωτά ενώ παραμένει σταθερός στον εξωτερικό κύλινδρο. Οι οπτικοί ίνες υπερτερούν σε σύγκριση με τα χάλκινα καλώδια διότι: α) είναι κατά πολύ ελαφρότερες β) έχουν μικρότερο όγκο γ) παρουσιάζουν μεγαλύτερη ανοχή στους ηλεκτρομαγνητικούς θορύβους δ) δυσχεραίνουν αποτελεσματικότερα τις απόπειρες υποκλοπών των μεταδιδόμενων μηνυμάτων και ε) το κυριότερο επιτυγχάνουν υψηλό ρυθμό μετάδοσης δεδομένων σε σύγκριση με τα χάλκινα καλώδια.

Optical networks = οπτικά δίκτυα. Αποτελούνται από αρκετά συστατικά, συμπεριλαμβανομένων των οπτικών ψηφιακών καλωδίων, δρομολογητών (routers) και λέιζερ, που λειτουργούν ταυτόχρονα για να μεταδίδουν με υψηλές ταχύτητες μεγάλη ποσότητα πληροφοριών σε μακρινές αποστάσεις. Αποτελούν επαρκή εναλλακτική επιλογή έναντι των παραδοσιακών χάλκινων καλωδίων ή των ασύρματων δικτύων. Μπορούν να στέλνουν πολυάριθμα μηνύματα ταυτόχρονα ενώ τα χάλκινα σύρματα μόνο ένα και με πολύ μικρότερη ταχύτητα.

Opting out = οι ρήτρες παρέκκλισης που περιλαμβάνονται σε πρωτόκολλα συνημμένα στη Συνθήκη του Μάαστριχ και επιτρέπουν στο Ηνωμένο Βασίλειο και τη Δανία να μη

συμμετάσχουν στην ONE εάν το θελήσουν. Γενικά, η ρήτρα opt out επιτρέπει στο δικαιούχο να εξαιρεθεί από μία συγκεκριμένη υποχρέωση.

Option = συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης. Είναι ένα παράγωγο μέσο (derivative) που συνίσταται στο δικαίωμα - αλλά όχι στην υποχρέωση - του αντισυμβαλλόμενου να αγοράσει (call option) ή να πωλήσει (put option) ένα συγκεκριμένο υποκείμενο μέσο (underlying instrument) σε μια προκαθορισμένη τιμή και σε προσδιορισμένη ημερομηνία στο μέλλον ή πριν από αυτή. Τα υποκείμενα μέσα μπορεί να είναι νομίσματα, επιτόκια, χρηματιστηριακοί δείκτες, μετοχές, χρεόγραφα και τίτλοι της χρηματαγοράς. Η χρήση τους αποσκοπεί στην αντιστάθμιση του κινδύνου ή/και σε κερδοσκοπία. Σε αντίθεση με τα futures ο αγοραστής έχει την ευχέρεια (option) αλλά όχι την υποχρέωση να τιμήσει το συμβόλαιό του στο μέλλον ή όχι. Ο πωλητής, όμως, έχει πάντα την υποχρέωση να εκτελέσει τη σύμβαση αν του ζητηθεί. Φυσικά, αυτή η δυνατότητα επιλογής του αγοραστή έχει το κόστος της, δηλαδή την τιμή του δικαιώματος. Ας υποθέσουμε ότι ο αγοραστής αναμένει μια αύξηση της τιμής μιας συγκεκριμένης μετοχής στο μέλλον. Δεν θέλει, όμως, να επενδύσει ένα μεγάλο ποσό σε μετοχές. Αποφασίζει να αγοράσει ένα δικαίωμα αγοράς στη σημερινή τιμή των 14,67 ευρώ. Το δικαίωμα αυτό κοστίζει 0,59 ευρώ ανά μετοχή. Στην περίπτωση που η τιμή της μετοχής αυξηθεί π.χ. στα 15,99 ευρώ ο αγοραστής θα εξασκήσει το δικαίωμά του, δηλαδή θα αγοράσει τη μετοχή στα 14,67 ευρώ την οποία αμέσως μετά θα πωλήσει στο χρηματιστήριο παραγώγων προς 15,99 ευρώ. Θα κερδίσει $15,99 - 14,67 - 0,59 = 0,73$ ευρώ. Αν η τιμή της μετοχής πέσει κάτω από τα 14,67 ευρώ π.χ. στα 13,21 ευρώ τότε ο αγοραστής δεν θα ασκήσει το δικαίωμά του και θα επιβαρυνθεί μόνο με την τιμή του δικαιώματος δηλαδή τα 0,59 ευρώ. Διακρίνουμε τα εξής είδη options:

• **American option** = αμερικανικό συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης. Είναι το συμβόλαιο που το δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε μεταξύ της ημέρας αγοράς και της ημέρας της λήξης.

• **Basket option** = συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης καλαθιού υποκειμένων μέσων. Είναι το συμβόλαιο που πληρώνει με βάση τη συνολική αξία ενός καλαθιού χρηματοοικονομικών στοιχείων (underlying basket).

• **Bermuda option** = συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης τύπου Βερμούδες. Είναι το option το οποίο μπορεί να ασκηθεί πριν από τη λήξη του αλλά μόνο σε λίγες καθορισμένες ημερομηνίες. Το όνομα οφείλεται στο γεγονός ότι οι νήσοι Βερμούδες ευρίσκονται στο μέσο της απόστασης Αμερικής και Ευρώπης. Δηλαδή ενώ το αμερικανικό συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε μεταξύ της ημέρας αγοράς και της ημέρας της λήξης και το ευρωπαϊκό συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης μπορεί να ασκηθεί μόνο στη λήξη, το Bermuda option είναι κάτι το ενδιάμεσο ασκούμενο και πριν από τη λήξη αλλά σε σαφώς ελάχιστες καθορισμένες ημέρες πριν από αυτή.

• **Call option** = δικαίωμα προαίρεσης **αγοράς** ενός περιουσιακού στοιχείου στο μέλλον.

• **Commodity option** = ένα option επί ενός εμπορεύματος. Είναι ένα συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης που δίνει στον αγοραστή το δικαίωμα (και δεσμεύει τον πωλητή με την υποχρέωση) να ανταλλάξουν ένα ορισμένο ποσό ενός νομίσματος έναντι ενός εμπορεύματος σε μια προκαθορισμένη ισοτιμία, σε μια ορισμένη ημέρα ή κατά τη διάρκεια μιας ορισμένης χρονικής περιόδου. Σε περίπτωση ενός συμβολαίου δικαιώματος προαίρεσης που θέτει φράγματα (περιορισμούς) σχετικά με την ευχέρεια αγοράς ή πώλησης (barrier option), το δικαίωμα του αγοραστή να εξασκήσει το δικαίωμά του εξαρτάται από το γεγονός που το υποκείμενο μέσο θα περάσει ή θα φθάσει ένα ορισμένο επίπεδο φράγματος.

• **Currency option** = συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης επί νομίσματος. Είναι το συμβόλαιο που παρέχει στον δικαιούχο την ευχέρεια, αλλά όχι την υποχρέωση, να αγοράσει ή να πωλήσει ένα συγκεκριμένο νόμισμα, σε συγκεκριμένη τιμή κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης περιορισμένης χρονικής περιόδου. Χρησιμοποιείται, κύρια, για την αντιστάθμιση του συναλλαγματικού κινδύνου.

• **Double option** = διπλό συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης. Παρέχει την ευχέρεια είτε της αγοράς ή της πώλησης ενός μέσου ή νομίσματος σε μια καθορισμένη τιμή. Η άσκηση του δικαιώματος πώλησης προκαλεί την εκπνοή (expiration) του δικαιώματος αγοράς και η άσκηση του δικαιώματος αγοράς προκαλεί την εκπνοή του δικαιώματος πώλησης.

• **Dual currency option** = συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης δύο νομισμάτων. Παρέχει την ευχέρεια διακανονισμού σε ένα από τα δύο συμφωνηθέντα νομίσματα ανάλογα με την προτίμηση του αγοραστή του συμβολαίου.

● **Embedded option** = περιλαμβανόμενη στη σύμβαση επιλογή. Πρόκειται για ένα όρο της σύμβασης που παρέχει το δικαίωμα στον εκδότη του ομολόγου ή τον κάτοχο του ομολόγου να αναλάβει δράση εναντίον του αντισυμβαλλόμενου. Άλλως, είναι ένας όρος που περιλαμβάνεται σε ένα χρηματοπιστωτικό συμβόλαιο ή προϊόν, όπως ένα δάνειο ή ένα χρεόγραφο, που επιτρέπει στον ένα αντισυμβαλλόμενο να αλλάζει το χρόνο ή το ποσό. Η πλέον συνήθης μορφή ενός embedded option είναι ένα call option (δικαίωμα αγοράς στο μέλλον) που δίνει το δικαίωμα στον εκδότη να ανακαλέσει ή να αποσυρθεί από το χρέος πριν από την ημερομηνία λήξης. Μια άλλη περίπτωση είναι η έκδοση ενός ανακλητού ομολόγου “callable bond” η οποία περιέχει όρο που επιτρέπει στον εκδότη να επαναγοράσει το ομόλογο σε μία προκαθορισμένη τιμή και σε ορισμένα χρονικά διαστήματα στο μέλλον ή η έκδοση ενός ανακλητού ομολόγου “puttable bond” η οποία περιέχει τον όρο που επιτρέπει στον κάτοχο να απαιτήσει πρόωρη αποπληρωμή σε μία προκαθορισμένη τιμή και σε ορισμένα χρονικά διαστήματα στο μέλλον.

● **Equity basket option** = συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης καλαθιού μετοχών ή χρηματιστηριακών δεικτών. Πρόκειται για ένα option επί ενός χαρτοφυλακίου που αποτελείται από περισσότερες από μία μετοχές ή δείκτες της χρηματιστηριακής αγοράς. Τα χαρτοφυλάκια ή τα καλάθια των μετοχών μπορεί να περιέχουν μετοχές από μία ή περισσότερες βιομηχανίες, ή ενδέχεται να είναι σχεδιασμένα ώστε να αντιγράφουν ευρύτατους δείκτες της αγοράς. Στην τελευταία περίπτωση, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνο ένα καλάθι παρά ολόκληρος ο δείκτης, διότι ορισμένα συστατικά του δείκτη δεν διαπραγματεύονται ενεργά ή δεν υπόκεινται σε ουσιώδεις επιδράσεις της αγοράς. Η εφαρμογή ενός καλαθιού συνδυάζει αρκετούς δείκτες που συνθέτουν ένα καλάθι από δείκτες.

● **European option** = ευρωπαϊκό συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης. Είναι το συμβόλαιο που η άσκηση του δικαιώματος μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο στη λήξη.

● **Future-style option** = συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης (option) με χαρακτηριστικά συμβολαίου μελλοντικής εκπλήρωσης (future). Πρόκειται για ένα διαπραγματευόμενο συμβόλαιο όπου το υποκείμενο μέσο (underlying instrument) είναι ένα συμβόλαιο μελλοντικής εκπλήρωσης με υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο ένα επιτόκιο της αγοράς χρήματος (interest rate future) ή ένα ομόλογο (bond future). Το μεταβλητό περιθώριο (variation margin) πληρώνεται ή εισπράττεται σε καθημερινή βάση από τον αγοραστή και τον πωλητή του option. Σε αυτή την περίπτωση, εφαρμόζονται οι κανόνες που ισχύουν για τα futures δηλαδή το καθημερινό μεταβλητό περιθώριο αναγνωρίζεται άμεσα στο λογαριασμό κερδών και ζημιών (profit and loss account). Το ποσό που καταβάλλεται επί πλέον της ονομαστικής αξίας (premium) μπορεί να πληρώνεται σε ορισμένες περιπτώσεις από την αρχή ή πλήρως στη λήξη των συμβολαίων ή με την εξάσκηση του δικαιώματος.

● **Gold option** = συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης που παρέχει το δικαίωμα αγοράς ή πώλησης μιας συγκεκριμένης ποσότητας χρυσού, σε μια συγκεκριμένη τιμή και στη λήξη του συμβολαίου.

● **Index option** = δεικτοποιημένο option. Ένα συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης που έχει σαν υποκείμενο μέσο ένα χρηματιστηριακό δείκτη. Άλλως, μία συμφωνία που παρέχει σε ένα επενδυτή το δικαίωμα να αγοράσει ή να πωλήσει το καλάθι των μετοχών που αντιπροσωπεύει ένας χρηματιστηριακός δείκτης σε καθορισμένη τιμή και σε συγκεκριμένη ημέρα ή πριν από αυτή. Το index option επιτρέπει στον επενδυτή να διαπραγματευτεί σε μία χρηματιστηριακή αγορά ή με μία ομάδα βιομηχανιών χωρίς να είναι υποχρεωμένος να αγοράσει ατομικά όλες τις μετοχές της αγοράς ή του δείκτη.

● **Interest rate floor** = κατώτερο όριο επιτοκίου. Είναι η στρατηγική συμβολαίου δικαιώματος προαίρεσης η οποία θέτει ένα κατώτερο όριο στην έκθεση στον κίνδυνο του αγοραστή του υποκειμένου μέσου. Σε αντιστάθμιση του αντιτίμου της αγοράς (premium) ενός interest rate floor, ο πωλητής συμφωνεί να καταβάλει στον αγοραστή τη θετική διαφορά μεταξύ της συμφωνηθείσας τιμής άσκησης του δικαιώματος και του τρέχοντος επιτοκίου σε όλη τη διάρκεια ισχύος της συμφωνίας.

● **Naked option** = γυμνό συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης. Είναι το option στο οποίο ο αγοραστής ή ο πωλητής δεν κατέχει κανένα από τα υποκείμενα χρηματοπιστωτικά μέσα. Είναι γνωστό και με τον όρο Uncovered option.

● **Netted option** = συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης καθαρού διακανονισμού. Προϋποθέτει τη σύναψη μεταξύ ενός βασικού μεσολαβητή της αγοράς (primary broker) και ενός διαπραγματευτή (dealer) δύο options: α) το ένα πωλείται από τον primary broker στον dealer προκειμένου να καθορισθεί το καθαρό ποσό που διακανονίζεται σε ημερήσια βάση και η καθαρή ανοικτή θέση β) το άλλο πωλείται από τον dealer στον primary broker. Και τα δύο

options πρέπει να φέρουν τα εξής χαρακτηριστικά: 1) να είναι στο ίδιο νόμισμα στο οποίο υφίσταται δικαίωμα πώλησης στο μέλλον (put currency) και δικαίωμα αγοράς στο μέλλον (call currency) 2) να έχουν την ίδια ημερομηνία λήξης 3) να είναι του ίδιου τύπου π.χ ευρωπαϊκού ή αμερικανικού τύπου 4) να έχουν την ίδια τιμή εξάσκησης του δικαιώματος 5) το δικαίωμα να μην εξασκείται με παράδοση κατόπιν προειδοποίησης 6) να έχουν τους ίδιους όρους με εξαίρεση τα νομισματικά ποσά που δεν απαιτείται να είναι τα ίδια σε περίπτωση μερικής απαλλαγής και λήξης. Το netted option στην πράξη ενδέχεται να εμφανίζονται και με παραλλαγές αρκεί αυτές να περιγράφονται ρητά στο συμβόλαιο.

● **Option on futures** = είναι ένα συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης (option) με υποκείμενο μέσο ένα συμβόλαιο μελλοντικής εκπλήρωσης (future).

● **Put option** = δικαίωμα προαίρεσης πώλησης ενός περιουσιακού στοιχείου στο μέλλον.

☛ Για τα εξωτικά συμβόλαια δικαιώματος προαίρεσης βλέπε τον όρο «**Exotic options**».

Order book system = σύστημα εντολών βιβλίου. Καθιερώθηκε τον Οκτώβριο του 1998 από το Χρηματιστήριο του Λονδίνου. Οι μετοχές των εισηγμένων εταιριών εγγράφονταν σε ένα ηλεκτρονικό κατάλογο που ονομαζόταν SETS (Stock Exchange Electronic Trading Service). Το σύστημα αυτό συνταίριαζε αυτόματα τις εντολές αγοράς και πώλησης που δίδονταν από τους επενδυτές ανάλογα με τον όγκο των μετοχών και την προσφερόμενη τιμή. Παρόμοια συστήματα έχουν υιοθετηθεί ήδη από όλα σχεδόν τα χρηματιστήρια.

Order flow = ροή εντολών. Εντολές πολλών ομολόγων μικρής αξίας τις οποίες οι διαμεσολαβητές (brokers) διαβιβάζουν στους διαπραγματευτές συνήθως έναντι καταβολής μετρητών από τα οποία πληρώνονται οι κάτοχοι των ομολόγων. Πρόκειται για ένα κίνητρο που παρέχεται στους brokers προκειμένου να αναθέτουν την διαπραγμάτευση των ομολόγων σε ένα εξειδικευμένο διαμορφωτή της αγοράς (market maker).

Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD) = Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) με έδρα το Παρίσι.

● Ο πρόδρομος του ΟΟΣΑ ήταν ο Οργανισμός για την Ευρωπαϊκή Οικονομική Συνεργασία (ΟΕΕΚ) που συστάθηκε για να διαχειρισθεί την ανοικοδόμηση της Ευρώπης μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο στα πλαίσια του Σχεδίου Μάρσαλ και της Καναδικής βοήθειας. Το 1961 ο ΟΟΣΑ υποκατέστησε τον ΟΕΕΚ και οι σκοποί του είναι το κτίσιμο ισχυρών οικονομιών στα κράτη μέλη του, η βελτίωση της αποτελεσματικότητας, η ανάπτυξη της οικονομίας της αγοράς, η επέκταση του διεθνούς εμπορίου και η συμβολή στην ανάπτυξη των βιομηχανικών και των υπό ανάπτυξη κρατών. Σήμερα, ο ΟΟΣΑ υπερβαίνει τους καταστατικούς σκοπούς του και θέτει τις υπηρεσίες του στη διάθεση των αναδυόμενων οικονομιών της αγοράς και ιδιαίτερα των χωρών που ευρίσκονται στο στάδιο της μετάβασης από μια κεντρικά σχεδιαζόμενη οικονομία στην οικονομία της ελεύθερης αγοράς. Επιπρόσθετα, εξετάζει πως η πολιτική που εφαρμόζεται από ένα κράτος ή μία ομάδα κρατών επηρεάζει άλλες περιοχές και πέραν των κρατών μελών του ΟΟΣΑ ή πως η παγκοσμιοποίηση αλλάζει την παγκόσμια οικονομία.

● Ο ΟΟΣΑ διοικείται από το Συμβούλιο και την Εκτελεστική Επιτροπή ενώ διαθέτει υποεπιτροπές και μονάδες για 1) την οικονομική πολιτική 2) το περιβάλλον, 3) την ανάπτυξη, 4) τη δημόσια διαχείριση, 5) το εμπόριο, 6) τις χρηματοοικονομικές, φορολογικές και επιχειρηματικές υποθέσεις, 7) την επιστήμη, την τεχνολογία και τη βιομηχανία, 8) την εκπαίδευση, απασχόληση, τις εργατικές και κοινωνικές υποθέσεις, 9) τα τρόφιμα, τη γεωργία και την αλιεία, 10) την υπηρεσία περιφερειακής ανάπτυξης, 11) το διεθνές πρακτορείο ενεργειακών πόρων και 12) το πρακτορείο πυρηνικής ενέργειας. Αναπτύσσει τις σχέσεις μεταξύ κυβερνήσεων και ενθαρρύνει τις επαφές μεταξύ εμπειρογνομόνων και μέσω μαζικής επικοινωνίας. Πέραν της εξέτασης και ανάλυσης των οικονομιών των κρατών μελών και της παγκόσμιας οικονομίας διακρίνεται για μία ευρεία δημοσίευση στοιχείων και ερευνών για το σύγχρονο τρόπο οικονομικής σκέψης και των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη και μη μέλη. Εκδίδει το περιοδικό "παρατηρητής" μαζί με τις σειρές "Σύντομα Νέα Πολιτικής". Εκδίδει επίσης 500 βιβλία το χρόνο και παρέχει υλικό σε δισκέτες και σε προϊόντα πολυμέσων. Το ανωτέρω υλικό είναι διαθέσιμο εκτός από την κεντρική έδρα στο Παρίσι και στα Γραφεία του ΟΟΣΑ στη Βόννη, το Τόκιο, την Πόλη του Μεξικού και την Ουάσινγκτον.

● Εκτός από έρευνες που σχετίζονται με το έργο των ανωτέρω υποεπιτροπών ο ΟΟΣΑ εργάζεται πάνω στα ακόλουθα θέματα: 1) τη γηράσκουσα κοινωνία, 2) τη βιοτεχνολογία, 3) την υγεία, 4) την κοινωνία της πληροφορικής, 5) την ασφάλεια και τις συντάξεις, 6) τον ανταγωνισμό, 7) το διεθνές κανονιστικό πλαίσιο και το ζέπλυμα του βρώμικου χρήματος, 8) τη

διεθνή μετανάστευση και τη διεθνή ανάπτυξη, 9) τους επιστημονικούς νεωτερισμούς, 10) το ηλεκτρονικό εμπόριο, 11) τις αναδυόμενες και υπό μετάβαση οικονομίες, 12) τη φορολογία και 13) τις μεταφορές. Η Διεύθυνση Οικονομικών του ΟΟΣΑ παρακολουθεί και αναλύει τις μακροοικονομικές εξελίξεις και τα διαρθρωτικά και μικροοικονομικά θέματα. Τον Ιούνιο και Δεκέμβριο κάθε έτους δημοσιεύει το Economic Outlook που αξιολογεί τις τάσεις του προηγούμενου έτους και περιέχει προβλέψεις για τα δύο επόμενα έτη.

Originator = ο πρωτεργάτης της έκδοσης νέας σειράς ομολόγων ή γενικά ενός μεγάλου δανείου. Είναι το πρώτο πιστωτικό ίδρυμα και ιδιαίτερα επενδυτική τράπεζα, τράπεζα υποθηκών, ταμείο αποταμιεύσεων κλπ που προωθούν μια νέα έκδοση ομολόγων ή δανείου και που συνήθως καθίστανται ο κατ' εξοχήν ανάδοχος (underwriter) της έκδοσης. Η διαδικασία συνίσταται στην πιστοληπτική αξιολόγηση του εκδότη, στην εκτίμηση των ασφαλειών (collateral), στην προώθηση των εγγράφων και των αναγκαίων δημοσιεύσεων, στην είσπραξη των μετρητών και τη διάθεση αυτών στον εκδότη.

OSI, Open System Interconnection = πρότυπο διασύνδεσης ανοικτού συστήματος. Είναι κύρια όρος των δικτύων του Internet. Αποτελείται από μία κάθετη σειρά επτά στρωμάτων (layers). Τα ανώτερα στρώματα είναι λογισμικό που εγκαθιστά υπηρεσίες δικτύων όπως την κρυπτογράφηση και τη διαχείριση της σύνδεσης. Τα κατώτερα στρώματα εγκαθιστούν λειτουργικότητες υλικού (hardware) όπως δρομολόγηση (routing), διευθύνσεις και έλεγχο των ροών. Πιο αναλυτικά, το OSI είναι ένα πρότυπο που χρησιμεύει για το σχεδιασμό και την υλοποίηση δικτύων υπολογιστών που έχουν διαφορετικά πρωτόκολλα επικοινωνίας. Το OSI θεωρεί τα εξής επτά ανεξάρτητα επίπεδα: 1) φυσικής σύνδεσης 2) γραμμής μετάδοσης δεδομένων 3) δικτύου 4) μεταφοράς δεδομένων 5) συνδιάλεξης 6) παρουσίασης και 7) εφαρμογής.

Other Financial Intermediaries, OFIs = λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Σύμφωνα με τον ορισμό της ΕΚΤ, είναι επιχειρήσεις, με ή χωρίς αυτοτελή νομική προσωπικότητα, εξαιρουμένων των ασφαλιστικών εταιριών και των ταμείων συντάξεων, που ασχολούνται κύρια με την χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση αναλαμβάνοντας υποχρεώσεις με άλλη μορφή εκτός από το νόμισμα, καταθέσεις ή/και στενά υποκατάστατα καταθέσεων έναντι οικονομικών μονάδων που δεν είναι νομισματικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (NXI, βλέπε όρο Monetary Financial Institution, MFI). Ιδιαίτερα, παρέχουν μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση όπως π.χ είναι οι εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης (financial leasing), οι εταιρίες είσπραξης επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring), φορείς ειδικού σκοπού που δημιουργούνται για τη διακράτηση τιτλοποιημένων απαιτήσεων (securitised asset holdings), άλλων χρηματοοικονομικών συμμετοχών (other financial holdings), οι διαπραγματευτές κινητών αξιών και παραγώγων (securities and derivatives dealing) με την προϋπόθεση ότι συναλλάσσονται για δικό τους λογαριασμό και καινοτομικών και αναπτυξιακών κεφαλαίων (venture capital and development capital).

Ounce = ουγκιά. Μονάδα μέτρησης βάρους εμπορευμάτων και ιδιαίτερα των πολυτίμων μετάλλων. Διακρίνουμε δύο είδη συστημάτων:

□ Σύμφωνα με το σύστημα μέτρησης βάρους **avoirdupois**, μία ουγκιά (**ounce, oz**) είναι ίση με το ένα δέκατο έκτο της λίβρας (pound) ή ίση με 437,5 κόκκους (grains). Σε γραμμάρια, μία ουγκιά avoirdupois είναι ίση με 28,349523125 γραμμάρια.

□ Σύμφωνα με το σύστημα μέτρησης βάρους **troy**, μία ουγκιά (**troy ounce, ozt**) είναι ίση με το ένα δωδέκατο της λίβρας ή ίση με 480 κόκκους (grains). Σε γραμμάρια, μία ουγκιά troy είναι ίση με 31,1034807 γραμμάρια.

□ Το σύστημα troy ounce είναι το μόνο που χρησιμοποιείται σήμερα στην τιμολόγηση των πολυτίμων μετάλλων όπως του χρυσού (gold), του αργύρου (silver) και της πλατίνας (platinum).

Outage = οι εργασίες μιας επιχείρησης είναι εκτός λειτουργίας. Διακρίνουμε δύο βασικά είδη: **α)** αναγκαστική διακοπή (**forced outage**). Είναι η κατάσταση εκτός λειτουργίας μιας μονάδας παροχής γενικών υπηρεσιών, μιας τηλεπικοινωνιακής γραμμής ή άλλης τεχνολογικής ευκολίας που οφείλεται σε εξαιρετικούς και επείγοντες λόγους (emergency reasons) ή μία συνθήκη όπου ο εξοπλισμός δεν είναι διαθέσιμος λόγω απρόβλεπτης βλάβης (unanticipated failure)

β) προγραμματισμένη διακοπή (planned outage). Στην περίπτωση αυτή ένα μηχανογραφικό, ηλεκτρικό ή ηλεκτρονικό σύστημα και γενικότερα ένας εξοπλισμός απαραίτητος για τη λειτουργία της επιχείρησης αποσύρεται οικειοθελώς προσωρινά για λόγους επιθεώρησης ή συντήρησης.

• Ειδικότερα, στην ηλεκτρική ενέργεια, outage σημαίνει τη διακοπή του ηλεκτρικού ρεύματος για περισσότερο από ένα λεπτό. Συνήθως, η διακοπή αυτή μπορεί να διαρκέσει από 15 λεπτά έως και μερικές ώρες.

Out-of-the-money = ένα συμβόλαιο προαίρεσης με δικαίωμα αγοράς ενός περιουσιακού στοιχείου (call option) είναι out-of-the-money όταν η τιμή εξάσκησης του δικαιώματος είναι μεγαλύτερη της τιμής αγοράς του υποκείμενου μέσου (underlying instrument). Ένα συμβόλαιο προαίρεσης με δικαίωμα πώλησης ενός περιουσιακού στοιχείου (put option) είναι out-of-the-money όταν η τιμή εξάσκησης του δικαιώματος είναι μικρότερη της τιμής αγοράς του υποκείμενου μέσου.

Outperform = υπεραπόδοση. Είναι η απόδοση που είναι ανώτερη από την απόδοση ενός χρησιμοποιούμενου δείκτη αναφοράς (benchmark index) όπως όταν ένα χαρτοφυλάκιο μετοχών έχει σαν benchmark το δείκτη Standard & Poor's 500 που στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα είχε κέρδη 5% ενώ τα κέρδη της επένδυσης των μετοχών του χαρτοφυλακίου ήσαν 5,8%. Όμως, η μέτρηση αυτή δεν λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο. Ο διαχειριστής του χαρτοφυλακίου μπορεί να πέτυχε καλύτερη απόδοση από το δείκτη αλλά το συγκεκριμένο έτος προτίμησε να εκτεθεί σε μεγαλύτερους κινδύνους.

Output device = συσκευή εξόδου Η/Υ. Δέχεται τα δεδομένα εξόδου του υπολογιστή και τα μετατρέπει σε αναγνωρίσιμη μορφή για το χρήστη όπως π.χ. εκτυπωτής, οθόνη, σχεδιογράφος.

Output gap = παραγωγικό κενό. Η διαφορά μεταξύ του πραγματικού και του δυναμικού επιπέδου του προϊόντος μιας οικονομίας σαν ποσοστό του δυναμικού προϊόντος. Είναι το επίπεδο του προϊόντος που είναι δυνατόν να παραχθεί όταν οι συντελεστές της παραγωγής χρησιμοποιούνται σε μη πληθωριστικά επίπεδα. Το δυναμικό προϊόν υπολογίζεται με βάση την τάση του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας. Θετικό παραγωγικό κενό (positive output gap) σημαίνει ότι το πραγματικό προϊόν είναι πάνω από το δυναμικό προϊόν ή πάνω από το ρυθμό της τάσης που αναπτύσσεται η οικονομία και υποδηλώνει την πιθανή εμφάνιση πληθωριστικών πιέσεων. Αρνητικό παραγωγικό κενό (negative output gap) σημαίνει ότι το πραγματικό προϊόν είναι κάτω από το δυναμικό προϊόν ή κάτω από το ρυθμό της τάσης που αναπτύσσεται η οικονομία και υποδηλώνει την πιθανή απουσία πληθωριστικών πιέσεων.

Outright transactions = οριστικές αγορές ή οριστικές πωλήσεις ευρώ, συναλλάγματος, χρυσού, χρεογράφων και εμπορευμάτων οι οποίες επάγονται την πλήρη μεταφορά της κυριότητας από τον πωλητή στον αγοραστή χωρίς η μεταφορά να συνδέεται με οποιαδήποτε πράξη αντιστροφής στο μέλλον. Στο Ευρωσύστημα έχουν τη μορφή της παροχής ρευστότητας (οριστικές αγορές) ή της απορρόφησης ρευστότητας (οριστικές πωλήσεις), η συχνότητα αυτών δεν είναι τυποποιημένη, εκτελούνται μέσω διμερών διαδικασιών και αφορούν πράξεις με υψηλή ασφάλεια.

Outsourcing = ο όρος προέρχεται από τις Αγγλικές λέξεις **outside**, **resources** and **using** και σημαίνει την ανάθεση διαφόρων έργων ή εργασιών μιας επιχείρησης σε εξωτερικές εταιρίες ή παροχές υπηρεσιών. Για παράδειγμα, η ανάθεση της προσαρμογής ή του εκσυγχρονισμού των πληροφορικών συστημάτων σε ιδιωτική εταιρία ή η ανάθεση της καθαριότητας ή της ασφάλειας των κτιρίων ή των χρηματοπιστολογίων μιας τράπεζας σε άτομα ή εταιρία που δεν έχουν σχέση με την τράπεζα, η χρήση εταιριών που διαθέτουν call centres για την παροχή υπηρεσιών σε πελάτες και την προώθηση προϊόντων, η ανάθεση σε τρίτους της διαχείρισης εγγράφων και των εκτυπώσεων ή η διαχείριση της μισθοδοσίας του προσωπικού μιας επιχείρησης από μία τράπεζα. Η επιλογή αυτή πραγματοποιείται σε προσωρινή ή μόνιμη βάση λόγω εξειδικευμένων γνώσεων ή λόγω μικρότερου κόστους ενώ ενίοτε συντρέχουν και οι δύο αιτίες.

Overall management risk = συνολικός κίνδυνος διαχείρισης. Αφορά ιδιαίτερα τη διοίκηση σχεδίων (project management) και τη διαχείριση πολυμερών σχημάτων παροχής υπηρεσιών

και ειδικότερα μέσω διασυνοριακών μηχανογραφικών συστημάτων. Ένας συνολικός κίνδυνος διαχείρισης συνήθως προκύπτει εάν οι ρόλοι και οι ευθύνες δεν κατανέμονται κατάλληλα και εάν οι στόχοι και οι επιδιωκόμενες επιδόσεις δεν έχουν γίνει κατανοητές από όλους τους εμπλεκόμενους. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε συγκρούσεις συμφερόντων και σε ανεπάρκεια ή απροθυμία των διαφόρων διαχειριστών και υπευθύνων να συμβαδίσουν με τη δυναμική της αγοράς και να αντιδράσουν αποτελεσματικά και ταχύτατα σε περιπτώσεις κρίσεων όπως επίσης και σε ανταγωνιστικό μειονέκτημα εάν οι πολιτικές πρόσβασης στη λήψη αποφάσεων ή σε ένα σύστημα παροχής υπηρεσιών είναι αδιαφανείς και ακατάλληλες.

Overbought = υπεραγορασμένος. Μία κατάσταση όπου η μεγάλη ζήτηση για ορισμένα περιουσιακά στοιχεία αδικαιολόγητα ωθεί τις τιμές πάνω από τα επίπεδα που δικαιολογεί η θεμελιώδης οικονομική ανάλυση. Στην περίπτωση αυτή, ομιλούμε για μία υπεραγορασμένη αγορά (overbought market) ή για ένα υπεραγορασμένο περιουσιακό στοιχείο (overbought asset). Σε όρους τεχνικής ανάλυσης, σημαίνει ότι η τιμή π.χ ενός ομολόγου έχει φθάσει τα ιστορικά του υψηλά. Αυτό γενικά ερμηνεύεται από τους επενδυτές σαν σημάδι ότι η αξία του χρηματοπιστωτικού μέσου είναι υπερτιμημένη και πρέπει να αναμένεται μία φυσιολογική διόρθωση προς τα κάτω. Επόμενα, δεν ενδείκνυται περαιτέρω αγορές. Ένα περιουσιακό στοιχείο (ομόλογο, μετοχή, εμπόρευμα κλπ) η τιμή του οποίου σημείωσε θεαματική άνοδο σε βραχύ χρονικό διάστημα θεωρείται επίσης υπεραγορασμένο. Ο χαρακτηρισμός ενός στοιχείου σαν υπεραγορασμένου συνήθως έχει υποκειμενικό χαρακτήρα. Για το λόγο αυτό, οι τεχνικοί αναλυτές χρησιμοποιούν ειδικούς δείκτες μέτρησης, όπως το Stochastic Oscillator and Relative Strength Index (RSI), βασισμένους στην ιστορική εμπειρία της εξέλιξης των τιμών προκειμένου να καταδείξουν στατιστικά ότι πράγματι πρόκειται για ένα υπεραγορασμένο περιουσιακό στοιχείο.

Overdraft = υπερανάληση. Μία πιστωτική διευκόλυνση που παρέχεται από ένα πιστωτικό ίδρυμα σε πελάτες του επί ενός καταθετικού λογαριασμού. Ο πελάτης μπορεί να πραγματοποιήσει ανάληψη και πέραν του ποσού της κατάθεσης και στην περίπτωση αυτή επιβαρύνεται με χρεωστικούς τόκους. Συνήθως, τίθεται ένα όριο ανάληψης και ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα άσκησης της πιστωτικής διευκόλυνσης.

Overheating economy = οικονομία σε υπερθέρμανση. Είναι η οικονομία που αναπτύσσεται ταχύτατα, π.χ με ρυθμούς 10% και άνω, με τον κίνδυνο, όμως, του πληθωρισμού. Υπερθέρμανση υπάρχει όταν η παραγωγική ικανότητα της οικονομίας δεν μπορεί να συμβαδίσει με την αυξανόμενη συνολική ζήτηση οπότε η προσφορά είναι μικρότερη της ζήτησης με αποτέλεσμα την ανάπτυξη πληθωριστικών πιέσεων. Η κατάσταση μπορεί, προσωρινά, να αντιμετωπισθεί μέσω της υπερβολικής απασχόλησης των παραγωγικών δυνατοτήτων όπως π.χ με υπερωρίες ή δύο ή τρεις βάρδιες του προσωπικού και με λειτουργία των μηχανών πέραν των ημερησίων ωρών που συστήνει ο κατασκευαστής. Αλλά αυτή η μέθοδος παραγωγής είναι αδύνατο να εφαρμοσθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα ιδιαίτερα στον τομέα της αντοχής του μηχανικού εξοπλισμού. Οι κεντρικές τράπεζες για να αντιμετωπίσουν την υπερθέρμανση, η οποία τις εμποδίζει να επιτύχουν τον πρωταρχικό τους στόχο που είναι η σταθερότητα των τιμών, αυξάνουν τα επιτόκια ώστε να μειώσουν τη ζήτηση σε επίπεδα που μπορεί να ανταποκριθεί η προσφορά.

Overnight Index Swaps, OIS = ανταλλαγή δεικτών με διάρκεια μιας ημέρας. Πρόκειται για χρηματοοικονομικό προϊόν ανταλλαγής επιτοκίων (swap), όπου ένα πιστωτικό ίδρυμα, χωρίς να προβαίνει σε άμεση αναχρηματοδότηση ή σε μεταβολή όρων υφιστάμενου δανεισμού στη διαπραγματευτική αγορά, συμφωνεί να πληρώνει καθημερινά επιτόκιο O/N έναντι ενός προκαθορισμένου βραχυπρόθεσμου σταθερού επιτοκίου, για συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Συνήθως, όταν δύο πιστωτικά ιδρύματα συμφωνούν στους όρους ενός overnight index swap (OIS), το ένα ίδρυμα αποδέχεται να πληρώνει στο άλλο το επιτόκιο O/N για μία συγκεκριμένη χρονική περίοδο ενώ το άλλο πιστωτικό ίδρυμα συμφωνεί να πληρώσει, στο τέλος της περιόδου, ένα προκαθορισμένο σταθερό βραχυπρόθεσμο επιτόκιο (συνήθως 1, 2, 3, ή σπανιότερα, 6 ή 12 μηνών). Για παράδειγμα, η τράπεζα Α' έχει δανειακή υποχρέωση ύψους 100.000.000 ευρώ και πληρώνει καθημερινά επιτόκιο που υπολογίζεται με βάση το O/N. Η Τράπεζα Β' έχει μία άλλη δανειακή υποχρέωση ύψους 100.000.000 ευρώ και πληρώνει τόκους σύμφωνα με ένα σταθερό επιτόκιο ύψους 4%. Όμως, λόγω διαφορετικών προσδοκιών για την εξέλιξη των βραχυπρόθεσμων επιτοκίων, η Α' προτιμά να πληρώνει σταθερό επιτόκιο, ενώ η Β' προτιμά να πληρώνει O/N. Ταυτόχρονα, καμία από τις δύο τράπεζες δεν επιθυμεί

να συνάψει νέο δάνειο, ή να επαναδιαπραγματευτεί όρους υφιστάμενων δανείων. Στην περίπτωση αυτή, οι δύο τράπεζες θα μπορούσαν να συμφωνήσουν μεταξύ τους για ένα overnight index swap (OIS). Για την υλοποίηση της συμφωνίας swap, τα δύο πιστωτικά ιδρύματα συμφωνούν να εξυπηρετούν τα αρχικά τους δάνεια επί συγκεκριμένου ποσού αναφοράς, αλλά στο τέλος της προσυμφωνημένης περιόδου π.χ. 1 μήνα, ή 3 μήνες, όποιο πιστωτικό ίδρυμα επρόκειτο να πληρώσει μικρότερο συνολικό τόκο, με τη νέα συμφωνία θα πληρώσει μόνον τη διαφορά των τόκων (3,75%-4%), στο άλλο ίδρυμα, δηλαδή 0,25% επί της ονομαστικής αξίας 100.000.000 ευρώ για 1 ή 3 μήνες.

Overnight market = αγορά για συναλλαγές με λήξη μιας ημέρας. Μία αγορά στην οποία οι συμμετέχοντες που έχουν προσωρινό πλεόνασμα ή έλλειμμα ρευστών διαθέσιμων στο τέλος της ημέρας μπορούν να δανείσουν ή να δανεισθούν μέχρι την επόμενη ημέρα. Οι πιο γνωστές από τις αγορές αυτές είναι η διατραπεζική αγορά στην οποία η μία τράπεζα δανείζει την άλλη και οι πιστωτικές διευκολύνσεις των κεντρικών τραπεζών όπου οι τράπεζες καταθέτουν για μία ημέρα τα πλεονάσματα αυτών ή δανείζονται για να ισοσκελίσουν τη θέση τους στο τέλος της εργάσιμης ημέρας.

Overshooting = υπερβολική εκτίμηση των δυνατοτήτων της αγοράς ή της δυναμικότητας ενός νομίσματος να υπερβεί σημαντικά το ιστορικά υψηλό της ισοτιμίας του σε σχέση με άλλα νομίσματα ή γενικά υπεραισιόδοξη πρόβλεψη για την εξέλιξη ενός οικονομικού ή χρηματοοικονομικού μεγέθους που δεν ανταποκρίνεται στη λογική και στα συμπεράσματα της επιστημονικής ανάλυσης.

Oversight of payment systems = επίβλεψη συστημάτων πληρωμών. Ασκείται από τις κεντρικές τράπεζες που είναι υποχρεωμένες να εξασφαλίζουν την ομαλή λειτουργία των συστημάτων πληρωμών και ιδιαίτερα την αναγκαία ρευστότητα και την άρτια εκτέλεση των διακανονισμών ενώ ταυτόχρονα αξιολογούν τα διάφορα συστήματα πληρωμών από την άποψη της επάρκειας και της συμμόρφωσης αυτών με τα πρότυπα που θέτουν οι εποπτικές αρχές. Πιο αναλυτικά, ελέγχεται εάν το σύστημα πληρωμών έχει ισχυρή νομική βάση, κατανοεί τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, διαθέτει λειτουργική αξιοπιστία και ασφάλεια και ιδιαίτερα σύστημα ανάκτησης δεδομένων (DRS), αποδοτικότητα, ανοικτή πρόσβαση σε όλους εφόσον πληρούν τα κριτήρια συμμετοχής και αποτελεσματική και διάφανη διοικητική οργάνωση. Επιπρόσθετα, για τα συστημικά σημαντικά συστήματα πληρωμών (βλέπε όρο Systematically important payment systems) απαιτείται και η ύπαρξη συστημάτων διαχείρισης των χρηματοοικονομικών κινδύνων και κύρια του πιστωτικού κινδύνου και του κινδύνου ρευστότητας, ο άμεσος οριστικός διακανονισμός την ημερομηνία αξίας, ο έγκαιρος διακανονισμός στα συστήματα πολυμερούς συμπηφισμού στην περίπτωση αδυναμίας μέλους με τη μεγαλύτερη χρεωστική θέση και χρήση περιουσιακών στοιχείων διακανονισμού που ενέχουν μηδενικό ή μικρό πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας και κατά προτίμηση χρήμα κεντρικής τράπεζας (central bank money). Η έλλειψη επαρκούς επίβλεψης των συστημάτων πληρωμών μπορεί να έχει σαν συνέπεια την εμφάνιση συστημικού κινδύνου στα συστήματα πληρωμών και τελικά να αποσταθεροποιήσει και το χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Oversold = υπερπωλημένος. Μία κατάσταση όπου η έλλειψη επαρκούς ζήτησης και οι συνεχείς πωλήσεις για ορισμένα περιουσιακά στοιχεία αδικαιολόγητα ωθούν τις τιμές κάτω από τα επίπεδα που δικαιολογεί η θεμελιώδης οικονομική ανάλυση. Στην περίπτωση αυτή, ομιλούμε για μία υπερπωλημένη αγορά (oversold market) ή για ένα υπερπωλημένο περιουσιακό στοιχείο (oversold asset). Σε όρους τεχνικής ανάλυσης, σημαίνει ότι η τιμή π.χ ενός ομολόγου έχει φθάσει τα ιστορικά του χαμηλά. Αυτό γενικά ερμηνεύεται από τους επενδυτές σαν σημάδι ότι η αξία του χρηματοπιστωτικού μέσου είναι υποτιμημένη και πρέπει να αναμένεται μία φυσιολογική διόρθωση προς τα άνω. Επόμενα, δεν ενδείκνυνται περαιτέρω πωλήσεις. Αντίθετα, εάν εκτιμάται ότι σύντομα θα υπάρξει διόρθωση, συνιστώνται αγορές. Ο χαρακτηρισμός ενός στοιχείου σαν υπερπωλημένου συνήθως έχει υποκειμενικό χαρακτήρα. Για το λόγο αυτό, οι τεχνικοί αναλυτές χρησιμοποιούν ειδικούς δείκτες μέτρησης, όπως το Stochastic Oscillator and Relative Strength Index (RSI), βασισμένους στην ιστορική εμπειρία της εξέλιξης των τιμών προκειμένου να καταδείξουν στατιστικά ότι πράγματι πρόκειται για ένα υπερπωλημένο περιουσιακό στοιχείο.

Over-The-Counter-market, OTC = η μη οργανωμένη αγορά στην οποία μετέχουν διαπραγματευτές συναλλάγματος, χρεογράφων ή εμπορευμάτων που συνδέονται ηλεκτρονικά με Η/Υ και τηλεφωνικές γραμμές. Οι συναλλαγές στην περίπτωση αυτή δεν λαμβάνουν χώρα σε μία φυσική τοποθεσία όπως στις οργανωμένες δευτερογενείς αγορές τίτλων και τις χρηματιστηριακές αγορές. Οι συναλλαγές μεταξύ των διαπραγματευτών (dealers) των τραπεζών και ευρύτερα των χρηματοπιστωτικών ή επενδυτικών ιδρυμάτων είναι η συνήθης μορφή αυτού του είδους της αγοράς. Το χαρακτηριστικό αυτής της αγοράς είναι ότι δεν υπόκειται σε όλες τις κανονιστικές ρυθμίσεις των οργανωμένων αγορών.